

Regionaal Archief Rivierenland

JAARSTUKKEN 2025

Digitaal ondertekend met Hix door

op 19-03-2026 20:18

vanaf IP x:x:x:x:x:28d6

NOVA
OVERHEIDSACCOUNTANTS

geheel document digitaal
gewaarmerkt door

**NOVA Overheidsaccountants,
handelsnaam van NOVA Accountants B.V.
drs. R.A.D. Knoester RA
d.d. 19 maart 2026**

Datum	0 [REDACTED]
Ons kenmerk	1628-31807
Versiebeheer/status	Accountant 05-03-2026 ter bespreking in het DB 23-03-2026 en ter vaststelling in het AB van 09-07-2026
Contact	info@rarivierenland.nl

BESLUIT JAARSTUKKEN 2025

Het Algemeen Bestuur,

gelet op artikel 24 van de Gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland,

besluit:

1. de jaarstukken 2025 vast te stellen en
2. met in achtneming hiervan, het positieve resultaat 2025 van € 65.177,- uit te keren aan de deelnemende gemeenten naar rato van het aantal inwoners overeenkomstig de opstelling van de begroting 2025.

Gemeente	Inwoners	Teruggave
Buren	27.773	€ 7.692
Culemborg	29.944	€ 8.293
Maasdriel	26.197	€ 7.256
Neder-Betuwe	25.708	€ 7.120
Tiel	42.370	€ 11.735
West Betuwe	52.948	€ 14.665
Zaltbommel	30.385	€ 8.416
Totaal	235.325	€ 65.177

Aldus besloten in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 9 juli 2026.

Voorzitter

Secretaris

MANAGEMENTSAMENVATTING

In 2025 heeft het Regionaal Archief Rivierenland (RAR) zich verder ontwikkeld als een betrouwbare en toekomstgerichte partner voor gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, het waterschap en inwoners van de regio. De ingezette koers op duurzame toegankelijkheid van erfgoed, digitale dienstverlening en professioneel toezicht is met zichtbare resultaten voortgezet. Tegelijkertijd is een stevige basis gelegd voor de beleidsperiode 2026–2029, vastgelegd in het beleidsplan *Betrouwbaar, Betrokken, Bekwaam*.

Het RAR heeft in 2025 belangrijke stappen gezet in het duurzaam beheren en toegankelijk maken van archieven en collecties. Honderden meters archief zijn geïnventariseerd, geconserveerd en beter ontsloten voor publiek en overheden. Door een grootschalige herinrichting van de depots is de beschikbare opslagruimte efficiënter benut, wat bijdraagt aan een toekomstbestendige en kostenbewuste archiefzorg. Daarnaast zijn waardevolle regionale archieven verworven, waardoor het historisch erfgoed van Rivierenland duurzaam behouden blijft.

Ook op het gebied van digitale dienstverlening en innovatie zijn duidelijke resultaten geboekt. In 2025 zijn meer dan 400.000 digitale opnamen vervaardigd, waardoor archiefstukken steeds beter online beschikbaar komen voor burgers, onderzoekers en overheden. Vrijwilligers speelden hierbij een onmisbare rol in de digitale ontsluiting. Door investeringen in metadata-standaarden, e-depotontwikkeling en innovatieve technieken zoals tekstherkenning is het RAR goed voorbereid op toekomstige digitale uitdagingen.

Op het terrein van inspectie en toezicht zijn alle geplande werkzaamheden uitgevoerd. Gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en het waterschap zijn begeleid bij de uitvoering van archiefwettelijke taken en met alle partners die inmiddels ook participeren in de wettelijk ingestelde SIO (Strategisch Informatie Overleg). Hiermee is de rol van het RAR als deskundige en betrouwbare toezichthouder verder versterkt. De publieksdienstverlening, educatie en communicatie bereikten in 2025 een breed en groeiend publiek. Bezoekers, leerlingen en online gebruikers maakten in toenemende mate gebruik van de studiezaal, educatieve programma's en digitale kanalen. Publieksactiviteiten en samenwerkingen met erfgoedpartners versterkten de zichtbaarheid en maatschappelijke waarde van het archief in de regio.

Alles overziend heeft het Regionaal Archief Rivierenland in 2025 zijn rol als toegankelijke, deskundige en verbindende erfgoedorganisatie verder versterkt en is het goed gepositioneerd om ook in de komende jaren bij te dragen aan een open overheid en een levend regionaal geheugen.

Ook financieel was 2025 een prima jaar, want alle hierboven genoemde resultaten hebben we kunnen realiseren binnen de financiële kaders. We realiseren in 2025 een positief resultaat van € 65.177, -. Net als voorgaande jaren hebben we hogere baten gerealiseerd dankzij aanvullende dienstverlening in archiefbeheer. Ook op de posten personeelskosten en rente is het saldo positief. Dit tegenover een lichte overschrijdingen op de posten directe archief beheerskosten en huisvestingskosten. In beide gevallen betreft dit een incidentele lastenoverschrijding. Hier leest u meer over in het jaarverslag. Alles tezamen resulteerde in een positief resultaat.

De financiële paragrafen laten cijfers en kengetallen zien, waaruit blijkt dat de financiële positie van het Regionaal Archief Rivierenland zich, net als andere jaren, binnen de gestelde kaders en normen begeeft. En in de paragraaf bedrijfsvoering en de rechtmatigheidsverantwoording kunt u meer lezen over de rechtmatigheid van de in deze jaarrekening opgenomen baten, lasten en balansmutaties.

INHOUDSOPGAVE

BESLUIT JAARSTUKKEN 2025	3
MANAGEMENTSAMENVATTING	4
INHOUDSOPGAVE.....	5
1 Inleiding	8
1.1 Leeswijzer	8
1.2 Kaders	8
1.3 Deelnemende Gemeenten	9
1.4 Samenstelling Bestuur	9
2 Jaarverslag - Programmaverantwoording	11
2.1 Doelstellingen en missie van het Regionaal Archief Rivierenland	11
2.1.1 Doelstellingen	11
2.1.2 Missie.....	11
2.2 Realisatie archiefprogramma	12
2.2.1 Taakgebieden	12
2.2.2 Resultaten per taakgebied voor 2025	13
2.3 Wat heeft het gekost?	25
2.3.1 Baten en lasten over 2025.....	25
2.3.2 Algemene dekkingsmiddel en onvoorzien	26
2.3.3 Overzicht van de kosten van overhead	27
2.3.4 Vennootschapsbelasting	27
2.3.5 Overige verplichte toelichting	27
2.3.6 Controleverklaring.....	28
3 Jaarverslag - Paragrafen	29
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	29
3.1.1 Weerstandsvermogen	29
3.1.2 Kengetallen.....	31
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen	32
3.2.1 Afschrijving	32
3.2.2 Onderhoudsplan en kosten van onderhoud	32
3.3 Financiering	32
3.3.1 Schatkistbankieren	32
3.3.2 Geldleningen	33
3.3.3 Rentelasten, renteresultaat en toerekening van rente.....	33
3.3.4 Kapitaallasten	33
3.3.5 EMU-saldo	33

3.3.6	Financieringspositie	33
3.3.7	Kasgeldlimiet	34
3.3.8	Renterisico leningen	34
3.4	Bedrijfsvoering	34
3.4.1	Financiële rechtmatigheid	34
3.4.2	Interne controle op de financiële bedrijfsvoering.....	37
3.4.3	Ontwikkelingen formatie en personeelskosten	37
3.4.4	Ziekteverzuim	37
3.4.5	Ziektevervanging	37
3.4.6	Inhuur personeel	37
3.4.7	Werkzaak	37
3.4.8	Jaarlijks terugkerende arbeidskosten.....	38
4	Jaarrekening - Baten en Lasten 2025	40
4.1	Overzicht van de baten en lasten 2025	40
4.2	Toelichting op de baten en lasten over 2025	41
4.3	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (semi)publieke sector (WNT)	43
4.3.1	Bezoldiging topfunctionarissen	43
4.3.2	Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen.....	44
4.3.3	Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT	44
5	Jaarrekening - Balans.....	45
5.1	Balans op 31 december 2025	45
5.2	Toelichting balans 31 december 2025	46
5.2.1	Vaste activa	46
5.2.2	Vlottende activa	46
5.2.3	Vaste passiva	47
5.2.4	Vlottende passiva	50
5.3	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	51
5.3.1	<i>Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening</i>	51
5.3.2	Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording	51
5.3.3	Materiële vaste activa	51
5.3.4	Vorderingen en overlopende activa	52
5.3.5	Liquide middelen	52
5.3.6	Reserves en voorzieningen.....	52
5.3.7	Vaste schulden	53
5.3.8	Netto-vlottende schulden	54
5.4	Niet uit de balans blijken rechten en verplichtingen	54

5.4.1	Rechten.....	54
5.4.2	Verplichtingen	54
6	Jaarrekening - Rechtmatigheidsverantwoording	55
6.1	Bevindingen.....	55
7	Jaarrekening - Overige gegevens.....	57
7.1	Controle verklaring van de onafhankelijke accountant	57
BIJLAGEN		63

1 Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag en de jaarrekening 2025 van het Regionaal Archief Rivierenland (RAR). Deze jaarstukken hebben dezelfde opzet als in het voorgaande jaar.

In 2025 hebben zich geen wijzigingen voorgedaan als gevolg van de gewijzigde regelgeving voor gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast hebben er in het jaar 2025 geen begrotingswijzigingen plaatsgevonden.

Hieronder wordt kort toegelicht hoe dit document is opgebouwd en waar u welke informatie kunt vinden. Daarnaast worden de kaders geschetst waarbinnen dit jaarverslag en de jaarrekening zijn opgesteld, evenals een overzicht van de deelnemende gemeenten en de samenstelling van het bestuur.

1.1 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 en 3 vormen samen het Jaarverslag 2025.

In hoofdstuk 2 wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van het Programma Archiefbeleid 2025, zoals vastgesteld in de programmabegroting 2025. Hierin worden de volgende aspecten nader toegelicht:

- wat waren de doelstellingen;
- wat is er gerealiseerd;
- wat waren de kosten daarvan.

Alle taakgebieden van het Regionaal Archief Rivierenland komen hierin aan bod.

Hoofdstuk 3 onderbouwt het jaarverslag met relevante financiële informatie. Dit hoofdstuk bevat de verplichte paragrafen volgens de begrotingsregels (BBV), namelijk: weerstandvermogen en risicobeheersing, onderhoud van kapitaalgoederen, financiering en bedrijfsvoering.

Hoofdstuk 4, 5 en 6 omvatten samen de jaarrekening 2025. Hoofdstuk 4 gaat over de Baten & Lasten over 2025, hoofdstuk 5 geeft inzicht in de Balans per 31 december 2025 en in hoofdstuk 6 is de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen.

1.2 Kaders

Het jaarverslag en de jaarrekening zijn opgesteld op basis van het normenkader wat is opgenomen in de Programmabegroting 2025 welke is vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 10-07-2024.

Beleidskaders en het normen en toetsingskader rechtmatigheid

De begroting is opgesteld op basis van:

- de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland;
- het Beleidsplan Regionaal Archief Rivierenland 2022-2025;
- de programma begroting van het Regionaal Archief Rivierenland 2025;
- mandaatregeling directeur;
- financiële verordening RAR 2025;
- de wet- en regelgeving waaronder:
 - o Europese en nationale aanbestedingsregels
 - o Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)
 - o Gemeentewet (GW)
 - o Ambtenarenwet

- Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)
- Wet open overheid (Woo);
- Archiefwet 1995
- Fiscale wetgeving
- Sociale verzekeringswetten
- Wet financiering decentrale overheden (FIDO)
- Wet normering topinkomens (WNT)
- Besluit begroting en verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV)
- Besluit accountantscontrole decentrale overheden
- CAO SGO

1.3 Deelnemende Gemeenten

De deelnemende gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland per 1 januari 2025 zijn: Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel.

1.4 Samenstelling Bestuur

Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland bestaat op 31 december 2025 uit:

Dagelijks Bestuur

	gemeente West Betuwe, voorzitter
	gemeente Culemborg
	gemeente Buren
	directeur/streekarchivaris, secretaris

Algemeen bestuur

	gemeente West Betuwe, voorzitter
	gemeente Culemborg
	gemeente Buren
	gemeente Neder-Betuwe
	gemeente Tiel
	gemeente Maasdriel
	gemeente Zaltbommel
	directeur/streekarchivaris, secretaris

Jaarverslag 2025

In dit deel:

- Hoofdstuk 2: Programmaverantwoording
- Hoofdstuk 3: Paragrafen

2 Jaarverslag - Programmaverantwoording

In dit hoofdstuk wordt verslag gedaan van de behaalde resultaten, de wijze waarop deze zijn bereikt en de verantwoording van de baten en lasten. Deze verantwoording is in lijn met het bepaalde in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Het hoofdstuk is als volgt opgebouwd:

- Doelstellingen en missie;
- Realisatie programma;
- Wat heeft het gekost?

2.1 Doelstellingen en missie van het Regionaal Archief Rivierenland

2.1.1 Doelstellingen

Art. 3 GR RAR

Het Regionaal Archief heeft tot doel het binnen het samenwerkingsgebied vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis en vervult daartoe de volgende taken:

- a) de zorg voor en/of het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van de deelnemers;
- b) het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de deelnemers voor zover deze niet zijn overgebracht;
- c) het beheer van in de archiefbewaarplaats uitgeplaatste archiefbescheiden van de deelnemers (indien van toepassing);
- d) de zorg voor en het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van instanties die niet bestuurlijk in de regeling participeren en waaraan op contractbasis diensten worden verleend, en
- e) het stimuleren van de lokale en de regionale geschiedbeoefening en het daartoe aanleggen, beheren en bewaren van een zo compleet mogelijke collectie relevant bronnenmateriaal op het gebied van de lokale- en regionale geschiedenis.

2.1.2 Missie

Het Regionaal Archief Rivierenland is een professionele en toekomstgerichte archiefdienstverlener voor het Rivierengebied. Klantgerichtheid en zorgvuldigheid staan centraal in de dienstverlening aan zowel burgers als overheden. Daarnaast onderkent het RAR de meerwaarde van samenwerkingsverbanden en stimuleert het actief het gebruik van bronnen en de daarin vervatte informatie.

De kerntaken van het RAR zijn:

- Het aanbieden van historische informatie en/of belevingskansen aan een zo breed mogelijk publiek op de voor hen meest geschikte manier.
- Als professionele collectiebeheerder archieven en collecties verwerven, bewaren, toegankelijk maken en gebruik ervan stimuleren.

Om deze collecties op optimale wijze te beheren en beschikbaar te stellen, werkt het RAR volgens drie kernwaarden: *Betrouwbaar, Betrokken en Bekwaam*.

2.2 Realisatie archiefprogramma

2.2.1 Taakgebieden

Het RAR loopt al enkele jaren voorop binnen het Nederlandse landschap van regionale archiefdiensten. Het kwaliteitsniveau van de ruim 30 medewerkers is hoog. Daarnaast investeert het RAR jaarlijks in het bijhouden, verdiepen en verbeteren van kennis, met name op digitaal gebied, wat essentieel is in het snel veranderende informatielandschap.

Het RAR biedt een brede dienstverlening aan, waarvan de burgers de vruchten plukken:

- Professioneel archiefbeheer,
- Studiezaaldienstverlening,
- Uitstekende depotfaciliteiten,
- Inspectie,
- Advisering, kennisoverdracht en begeleiding bij o.a. procesverbetering, e-depot, MDTO, webarchivering,
- Digitale dienstverlening, beeldbank en S-o-D (Scanning on Demand),
- Educatieprogramma's en tentoonstellingen (ruimte),
- Stageplaatsen,
- Promotie van de regionale historie op internet (o.a. via Google Grants programma, YouTube en sociale media) en in de (landelijke) media,
- Vergaderfaciliteiten voor overheden en gelieerde organisaties,
- Extra projecten en ondersteuning.

Om het beleid te kunnen opstellen en uitvoeren, is de organisatie van het Regionaal Archief Rivierenland ingedeeld in de volgende taakgebieden:

1. Ontsluiting papieren erfgoed
2. Digitale ontwikkeling
3. Inspectie
4. Dienstverlening

Taakgebieden	Hoofdprocessen	Beleidsplan	Gemeenschappelijke Regeling RAR, artikel 3
1. Ontsluiting papieren erfgoed	Verwerven Bewerken Inventariseren Conserveren Acquisitie	Ontsluiting	• Zorg en beheer • Stimuleren regionale geschiedbeoefening • Aanleggen, beheer en bewaren van relevant bronmateriaal
2. Digitale ontwikkeling	Digitaliseren en Adviseren	Digitalisering Collectie, e-depot, advisering aan gemeenten en GR-en	• Zorg en beheer voor overgeplaatste en uitgeplaatste archiefbescheiden • Stimuleren regionale geschiedbeoefening
3. Inspectie	Inspecteren	Inspectie	• Toezicht op het beheer
4. Dienstverlening	Gebruiken Leren en beleven Beschikbaarstelling	Erfgoedgebruik	• Stimuleren regionale geschiedbeoefening

Tabel 1 Taakgebieden RAR

2.2.2 Resultaten per taakgebied voor 2025

Hieronder leest u meer over de bereikte resultaten per taakgebied/cluster van het jaar 2025.

Taakgebieden en prioriteiten jaarrekening 2025

Inleiding

Het jaar 2025 stond voor het Regionaal Archief Rivierenland (RAR) in het teken van consolidatie en verdieping. De in eerdere jaren ingezette koers – gericht op duurzame toegankelijkheid, professionele digitale infrastructuur, versterkt toezicht en actieve publieksbenadering – is in 2025 verder uitgebouwd en concreet gemaakt. De organisatie heeft te maken gehad met personele wisselingen en een hoge werkdruk, maar wist desondanks een groot aantal projecten succesvol af te ronden en nieuwe fundamenten te leggen voor de beleidsperiode 2026–2029 met een vastgesteld beleidsplan “Betrouwbaar, Betrokken, Bekwam”.

Behalve dat, de voor het eerst uitgevoerd Medewerkers Tevredenheid Onderzoek (MTO) heeft geresulteerd in scores: 8,2 voor werkgeeluk en 8,3 voor werktevredenheid en daarmee heeft het RAR predicaat Top Werkgever verkregen!

Foto: Collega's [redacted] en [redacted] ontvangen certificaat Top Werkgever

Dit jaarverslag beschrijft de werkzaamheden en resultaten over 2025, onderverdeeld in de vier taakgebieden:

1. Archieven en collectiebeheer
2. Digitale ontwikkeling
3. Inspectie en toezicht
4. Dienstverlening, educatie en communicatie

Het verslag combineert kwantitatieve resultaten met kwalitatieve duiding en sluit aan bij de opzet en stijl van het jaarverslag 2024.

1. Archieven en collectiebeheer

Algemeen

Het taakgebied Archieven en collectiebeheer omvat de verwerving, het beheer, de conservering, restauratie en ontsluiting van archieven en collecties. Doel is het duurzaam behouden van het papieren en materiële erfgoed en het optimaal beschikbaar stellen daarvan voor publiek, gemeenten en onderzoekers.

De volgende speerpunten en prioriteiten zijn voor het taakgebied archieven en collectiebeheer in 2025 gerealiseerd:

Behoud en conservering

In 2025 zijn de geplande speerpunten op het gebied van behoud grotendeels gerealiseerd. De werkzaamheden richtten zich op preventie, depotbeheer, duurzaam verpakken, conservering en schade-inventarisatie.

Foto: Collega's [redacted] en [redacted] bij het tekenigen project (vvv - voor vernietiging vatbaar)

Kerncijfers behoud en conservering 2025

- Duurzaam herverpakt: 180 meter archiefmateriaal
- Schade-inventarisaties uitgevoerd: 233 meter archief
- Geconserveerd en/of gerestaureerd: 66 meter archief (694 inventarisnummers)

Gedurende het gehele jaar werden depotklimaat en insecten gemonitord. Alle depots en technische ruimten zijn periodiek gecontroleerd en schoongemaakt. In Corsa werd structureel verslag gedaan van gebouwbeheer, incidenten en risico's in het kader van collectiehulpverlening (CHV).

Een deel van de conserveringswerkzaamheden werd extern uitgevoerd door gespecialiseerde restauratoren, met name voor archiefstukken met ernstige of complexe schade. Interne conservering vond plaats bij lichtere schade, veelal ter voorbereiding op digitalisering en Scanning-on-Demand.

Belangrijke conserveringsprojecten in 2025 waren onder meer:

- Digitalisering klaar maken 1516 Archief notarissen van Culemborg 1680 – 1935: 9,5 meter geconserveerd om digitalisering mogelijk te maken
- Doorloop project naar 2025: herordenen groot formaten in ladekasten (depot 7)
- Doorloop project naar 2025: beschrijven, herverpakken en plaatsen van toegangen in de koude kluis (depot 3) na eerdere calamiteit (loopt door in 2026)
- Samenwerking aan materiële verzorging voorwerpen depot 4
- Voor CHV is gewerkt aan het herplaatsen van de gestelde prioriteiten (loopt door in 2026)
- Richtlijnen in gebruik genomen n.a.v. artikelen en kennissessie over mogelijke aanwezigheid van gevaarlijke stoffen (arsenicum) in collecties
- Voor de gemeente Tiel is verder gewerkt aan verpakken en conserveren van toegang 0049, 0007 en 1504
- Voor de gemeente West Betuwe is het conservering van diverse West Betuwse overheidsarchieven opgepakt

- Er is gewerkt aan het verbeteren van mogelijkheden voor schade-inventarisatie in MaisFlexis (doorloop naar 2026)
- Voor waterschapsarchieven is n.a.v. een nieuwe DVA gewerkt aan rapportages, werkvoorraad, offerte voor niet-raadpleegbare stukken en een projectplan 2026-2035.
- Verwerving [REDACTED] (conditiecheck, gammastralen en selectie)
- Adviseren, testen en overleg met archiefinspecteur, m.b.t. materiele staat archieven bij gemeenten en gemeenschappelijke regelingen
- Verschillende verworven regionale kranten zijn digitalisering klaar gemaakt

Inventarisatie en ontsluiting

In 2025 is in totaal 317 strekkende meter archief geïnventariseerd en ontsloten. Daarbij zijn 22 zogenoemde nultoegangen (archieven zonder enige vorm van toegang) opgeheven. Sinds 2017 zijn hiermee in totaal 162 nultoegangen weggewerkt; per eind 2025 resteerden er nog 66.

Naast grotere inventarisatieprojecten zijn 30 kleinere projecten afgerond, conform de doelstelling om de werkvoorraad beheersbaar te houden. Ook zijn ongeïnventariseerde kaarten en tekeningen geselecteerd en beschreven: in totaal 1.286 stuks, waarvan 164 blijvend bewaard.

Vergunningen

De toegankelijkheid van bouw-, milieu- en keurvergunningen is verder verbeterd. In 2025 zijn de beschrijvingen van 16.337 vergunningen inhoudelijk aangescherpt. Daarnaast zijn bijna 2.000 onjuist geconverteerde keurvergunningen gecorrigeerd, wat leidde tot een significante kwaliteitsverbetering van de database.

In 2025 is intensief gewerkt aan collectiebeheer, waaronder:

- Opschoning en hernummering van affichecollecties, met ruimtewinst in de depots.
- Materiële verzorging en herbestemming van voorwerpen, schilderijen, textiel en metalen objecten.
- Splitsing en herordening van collecties in het kader van selectie en waardering.

Qua archiefontsluiting realiseerden we in 2025 de volgende (verbeterde) inventarisaties:

GEMEENTE MAASDRIEL

- 3013 Verzameling betreffende [REDACTED] 1930-1995
- 3181 Katholieke parochie Rossum-Hurwenen 1796-1997
- 3207 Gemeentebestuur van Maasdriel 1980-1998

GEMEENTE BUREN

- 339 Gemeentebestuur Buren 1978-1998
- 6 [REDACTED] Weeshuis Buren, Voogdijdosiers 1951-1986
- 700 Gemeentebestuur Zoelen, aanvulling 1811-1945
- 710 Vrijwillige brandweer Zoelen 1961-1981
- 719 Coll bouwtekeningen verzorgingshuis Oranjarahof te Buren 1982
- 768 Gemeentebestuur Buren, aanvulling 1946-1977
- 807 Hervormde gemeente Ravenswaaij, aanvulling 1978-2015
- 1007 Stichting De Boerenwagen 1943-2018
- 1532 Gemeentebestuur Lienden 1978-1998
- 1533 Gemeentebestuur Maurik 1978-1998
- 1540 Volleybalvereniging ONA te Buren 1974-1997
- 1541 Stichting Speelvoorzieningen Buren 1988-1992

GEMEENTE CULEMBORG

- 829 Bouwvergunningen Culemborg 1930-1945
- 1149 Verzameling krantenartikelen [REDACTED] Culemborg
- 1219 Burgerlijk Armbestuur en Maatschappelijk Hulpbetoon Culemborg 1811-1958

GEMEENTE NEDER-BETUWE

• 982	Streekarchivariaat KLEM gemeenten	1993-1999
• 985	Plattelandsvrouwen Ochten-Eldik	1945-1999
• 1637	Milieuvergunningen Neder-Betuwe	1945-2001
• 1658	Bouwvergunningen Dodewaard	1945-2001
• 1659	Bouwvergunningen Echteld	1945-2001
• 1660	Bouwvergunningen Kesteren	
• 1661	Bouwvergunningen gemeente Neder-Betuwe	2001-2010
• 1662	omgevingsvergunningen Neder-Betuwe	2010-2015

GEMEENTE TIEL

• 7	Tekeningen uit akten beschrijven	1845-1945
• 41	Kabinetsarchief Tiel	1854-2014
• 49	Gemeentebestuur Wadenoijen	1811-1945
• 49	Gemeentebestuur Wadenoijen, bouwvergunningen	1910-1923
• 70	Vereniging voor Protestants Christelijke Onderwijs Tiel en voorgangers	1858-1997
• 92	Openbare school D te Tiel	1900-1950
• 101	Districtscommissie Tiel van het Fonds	1815 1945-1969
• 103	Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie afdeling Tiel	1945-1970
• 119	Collectie Van Lookeren Campagne	1871-1881
• 147	Comité Kamermuziek Tiel	1947-1979
• 181	Gemeentelijke huurcommissie Tiel	1955-1966
• 196	Centraal genoots.kinderherstellingsoorden en gezondheidsskol. Tiel	1957-1983
• 218	Hervormde gemeente Tiel	1602-2010
• 262	Verzameling van [REDACTED] over de familie [REDACTED]	1832-1978
• 402	Gemeentebestuur Tiel	1945-1975
• 402	Gemeentebestuur Tiel	1945-1975
• 411	Historische werkgroep Tiel	1988-2013
• 512 ea	Commissiearchieven Tiel	1945-1998
• 500	Collectie knipsels gemeente Tiel	1946-1978
• 572	Werkgroep sportieve recreatie Tiel	1980-1987
• 573	Werkgroep sportieve recreatie Tiel	1988-1991
• 654	Grunneger Verainen "Oet en toch Thoes" voor Tiel en omstreken	1951-1998
• 1478	Gemeentebestuur Tiel	1975-1984
• 1608	Gemeentebestuur Tiel, milieuvergunningen	1946-2010
• 1608	Milieuvergunningen Tiel	1946-2008
• 1619	[REDACTED], journalist en historicus, digitale bestanden	1970-2011
	digitale archivering: ca 1550 bestanden	

GEMEENTE WEST BETUWE

• 1141	Katholieke parochie Varik	1824-2001
• 1364	Stichting Ambulancevereniging West Betuwe	1982-2005
• 1449	Bouwvergunningen Neerijnen	1978-2005
• 1449	Bouwvergunningen Neerijnen	1978-2005
• 1500	gemeentebestuur Neerijnen, milieuvergunningen	1978-2005
• 1809	Landgoed Mariënwaardt	1745-1987
• 2100	Hervormde gemeente Rumpt	1657-1945
• 2145	Gemeentebestuur Deil, bouwvergunningen,	1811-1977
• 2179	Archief Streekarchivariaat West Betuwe	1993-2008
• 2183	Verzameling documentatie Geldermalsen en omstreken	
• 2234	Fok- en controlevereniging voor Beesd en Deil	1917-1967
• 2240	Familie [REDACTED]	1700-1980
• 2243	Stichting Vakantiespelweek Beesd	1977-2008
• 2250	Bouwvergunningen Geldermalsen	1978-2013

- 2251 Milievergunningen Geldermalsen 1978-2013
- 2255 Accordeonorkest Charmeuse te Geldermalsen 1947-2020
- 2514 Gemeentebestuur Heukelum, V bestand 1939-1985
- 2544 Technische Dienst Lingewaal* 1945-1998
- 2544 Technische Dienst Herwijnen en Vuren 1965-1984
- 2601 Bouwvergunningen Lingewaal 1986-2011
- 2604 Gemeentebestuur Neerijnen 2006-2013
- 2616 Christelijke Plattelands Vrouwen- en Meisjesbond Herwijnen 1956-2012
- 2617 Technische Dienst Asperen en Heukelum 1965-1984
- divers Losse stukken afkomstig uit groot bestand SA West Betuwe 1900-1970

GEMEENTE ZALTBOMMEL

- Gemeentebestuur Kerkwijk 1811-1955
- 3209 gemeentebestuur van Kerkwijk 1955-1998
- 3217 Gemeentelijke Gas- en Waterleidingbedrijven Zaltbommel 1881-1967

REGIONAAL

- 189 Woonwagenschap Gelders Rivierengebied 1967-1991
- 244 Soroptimistenclub West Betuwe 1963-2003
- 1575 Losse aanwinsten 1880-1951
- Divers Kaarten en tekeningen
- 1805 Intergemeentelijk Orgaan Rivierenland (IOR) 1976-1996
- 1806 Intergemeentelijk Orgaan Rivierenland (IOR), later Regio Rivierenland 1997-2007
- 3330 Burgerlijke Stand Bommelerwaardse gemeenten blok II 1913-1970
- divers dienstplichtregisters per stuk ontsloten tbv indexering 1920-1940

WATERSCHAP

- 448 Geërfden, later dorpspolder van Est 1723-1838
- 458 Polder Heukelum 1619-1957
- 463 Dorpspolder Ophemert 1838-1954
- 464 Dorpspolder Opijnen 1838-1954
- 471 Polderdistrict Tielerwaard 1838-1938
- 473 Dorpspolder Tiel 1857-1954
- 475 Polder Varik 1672-1838
- 476 Dorpspolder Vuren 1882-1954
- 477 Polder/ dorpspolder Wadenloijen 1663-1954
- 478 Dorpspolder Zennewijnen 1838-1955
- 481 Polderdistrict Tielerwaard 1939-1981
- 1276 Dorpspolder Deil 1838-1955
- 1283 Dorpspolder Neerijnen 1838-1956
- 1286 Geërfden (dorpsbestuur) van Tuil 1668-1837
- 1288 Dorpspolder Varik 1838-1955
- 1291 Geërfden (dorpsbestuur) van Zennewijnen 1794-1837
- 1649 Dorpspolder Hellouw 1838-1955
- divers Aanvullingen diverse polderarchieven Tielerwaard 1700-1954

Aanwinsten

In 2025 verwierf het archief 38 aanwinsten, exclusief de kleinste aanvullingen. In totaal gaat het om 69 meter archiefmateriaal. Grote aanwinsten waren onder andere het archief van Mariënwaerdt, archieven van de gemeente Culemborg en persoons-, archief- en woningkaarten van Neder-Betuwe.

Depot beheer

In november voerden we een grote, analoge “defragmentatie” uit in meerdere depots. In totaal verplaatste het verhuisteam ruim vier kilometer archiefmateriaal. Archieven die verspreid stonden, staan nu bij elkaar en lege planken zijn gecentreerd. Deze operatie vroeg twee weken voorbereiding, drie weken met verhuizers en nog twee weken registratie. Het leverde (inclusies archiefbewerking, acquisitie en vernietiging) efficiëntie in opslag van archieven van ca. 600 meters. Beschikbare ruimte: 20.359 meters Gebruikte ruimte: 14.961 meters

Foto: Collega [redacted] bij de bewerking van het archief van [redacted]

Afwijkingen t.o.v. planning

- Extra gedaan: Inventarisatie affichedollecties:
 - De affichedollectie Tiel (T0651) is opgeschoond (ontdubbeld en ontdaan van algemene affiches). 1175 affiches zijn hierbij nieuw beschreven en 2172 bestaande beschrijvingen zijn gecontroleerd en waar nodig aangepast.
 - Aan de Affichedollectie Buren (T1775) zijn 141 nieuwe affiches toegevoegd,
 - Aan de Affichedollectie RAR Algemeen (T1777) 160 affiches.
 - Bewerking van affichedollectie Theater Agnietenhof
- Extra gedaan: bewerking voorwerpen collectie
 - Als onderdeel van het inventarisatieproject Voorwerpen zijn ca. 20 schilderijen schoongemaakt, beter ingelijst en van een nieuwe roestvaststalen ophangkabel voorzien.
 - Ca. 30 metalen voorwerpen zijn door een behandeling met microkristallijne was beter beschermd tegen roest en aanraking.
 - 60 voorwerpen uit de collectie borduurpatronen van Landwehr-Vogels (T1399) beter beschreven en verpakt.
- Enkele conserverings- en inventarisatieprojecten zijn later gestart dan gepland vanwege personele inzet en afhankelijkheid van externe partijen.
- Door personele wisselingen (vertrek van een medewerker in augustus en tijdelijke uitval elders in het team) zijn in 2025 minder meters herverpakt dan in eerdere jaren. Inhalen van de achterstanden is voor 2026 gepland.

2. Digitale ontwikkeling

Algemeen

Digitale ontwikkeling omvat zowel digitalisering als advisering, metadata-standaardisatie, e-depotbeheer, softwareontwikkeling en innovatie (o.a. AI en webarchivering).

Digitalisering

De volgende speerpunten en prioriteiten zijn voor het taakgebied digitale ontwikkeling voor 2025 gerealiseerd:

Kerncijfers digitalisering 2025:

- Interne digitalisering (vrijwilligers): 92.320 opnamen
- Digitalisering-op-Verzoek (S-o-D): 165.130 opnamen (waaronder ca. 76 aanvragen per week door burgers)
- Externe opdrachten: 145.600 opnamen

Totaal: 403.050 digitale opnamen, overeenkomend met circa 80,5 strekkende meter archief.

Belangrijke projecten waren onder meer:

- Digitalisering van notulen en besluiten van colleges van B&W (o.a. Tiel en Wadenoijen).
- Digitalisering van audiovisuele collecties, waaronder de volledige historische collectie van Waterschap Rivierenland.
- Digitalisering van kranten en tijdschriften, mede mogelijk gemaakt door nieuwe auteursrechtafspraken.
- Deelname aan landelijke digitaliseringsprojecten van de Koninklijke Bibliotheek voor het digitaliseren van middeleeuwse handschriften en de KVAN waarbij de mogelijkheden van AI bij de ontsluiting van archieven in een proef- en leerproject wordt onderzocht.
- Voor de online beschikbaarstelling van gedigitaliseerde bevolkingsregisters heeft het RAR in 2025 een controle gedaan (matching) van overlijdensdata met het Nationaal Register Overledenen (NRO). Er zijn bijna 25.000 personen extra online gekomen, er zijn bijna 10.000 scans extra online gekomen, bijna 70.000 personen de metadata verrijkt met overlijdensdatum en overlijdensplaats.
- Eind 2025 zijn alle beheerdossiers van archieven en collecties tot en met 2017 gedigitaliseerd. Het betreft 1169 dossiers met 31.580 bestanden (12 meter).
- Ook enkele bijzondere kleinere bestanden zijn gedigitaliseerd en geïndexeerd:
 - Persoonskaarten en processen-verbaal van de Politieke Recherche Afdelingen 1945-1950
 - Registers van naamsaanneming Burgerlijke Stand (i.h.b. joodse inwoners)
- Het RAR lid geworden van de internationale coöperatie READ- dat het tekstherkenningsprogramma Transkribus exploiteert en verder ontwikkeld. In 2025 heeft het RAR met verschillende typen handschrift/tekst test gedaan. Dit wordt verder opgenomen in 2026. Met tekstherkenning zijn o.a. de volgende bronnen doorzoekbaar gemaakt en al online te raadplegen:
 - Maandblad van de gemeente Echteld Achter den Waaldijk 1953-1955 (getypt)
 - Jaarverslagen van de regionale gezondheid commissies te Culemborg, Tiel en Zaltbommel ca.1903-1932

Test zijn gedaan met:

- Dorpsgeschiedenis Ammerzoden
- Rechterlijk archief Heukelum
- Aantekeningen 2e [REDACTED]

Vrijwilligers indexering en transcribering

Vrijwilligers leverden een zeer substantiële bijdrage aan de digitale ontsluiting.

- Totaal aantal ingevoerde persoonsnamen in 2025: 181.782 (2024: 131.730).
- De inzet van 56 vrijwilligers komt overeen met circa 7,6 FTE (uren op kantoor).
- Voor werkplekken bij het RAR (48 dagdelen van 4 uur) bestaat een wachtlijst. Nieuwe vrijwilligers werken vooralsnog vanuit huis.

In 2025 nam het aantal vrijwilligers dat oud schrift kan lezen toe van 5 naar 15, dat o.a. door het geven van cursus oud schrift lezen. Er is gewerkt aan een breder scala aan bronnen, waaronder poorterboeken, belastingkohieren, stadsrekeningen en oorlogsarchieven.

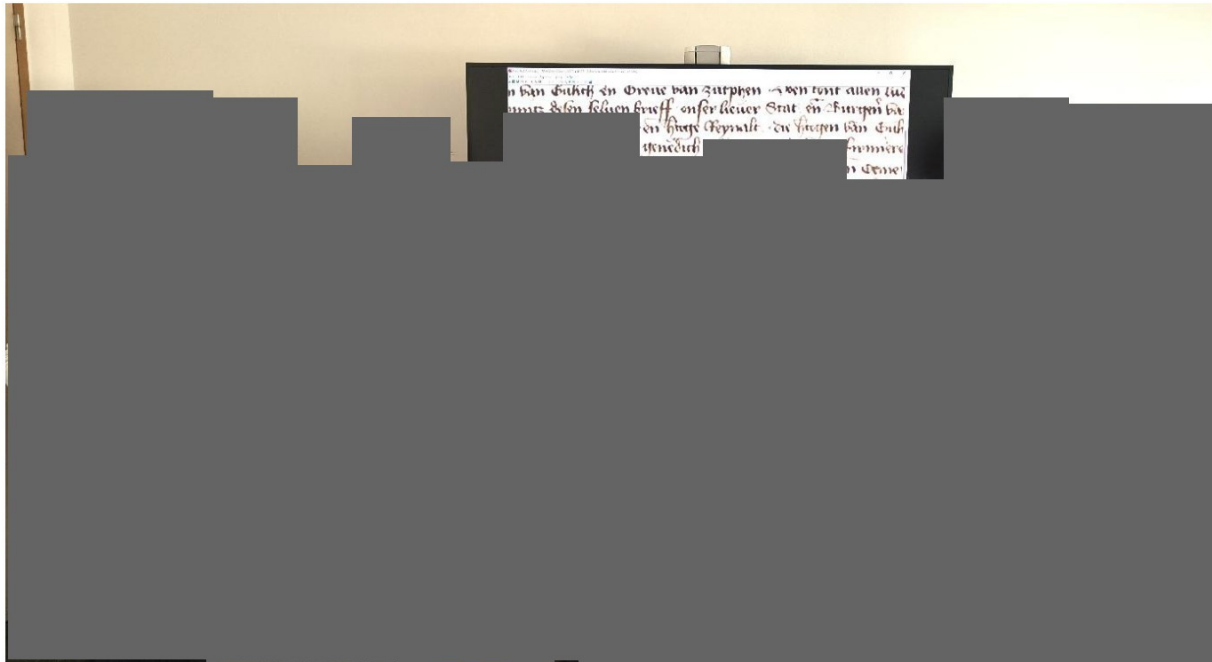

Foto: Collega Beatrijs met cursisten die cursus oud schrift hebben afgerond

Advies, metadata, standaarden en innovatie

In 2025 is intensief gewerkt aan advisering, metadata-standaardisatie en innovatie van onze partners:

- Doorontwikkeling en toepassing van MDTO, inclusief softwareontwikkeling en kwaliteitscontroles.
- Grote inzet op de Open Raadsinformatie Archiefstandaard (ORI-A), die in 2025 landelijk is gepositioneerd. In 2026 is de eerste pilot met raadsinformatie van voormalig gemeente Neerijnen voorzien.
- Voorbereiding en uitvoering van complexe uitplaatsings- en migratietrajecten van legacy-systemen van de gemeenten Tiel, Culemborg, West Betuwe (voormalige gemeenten Neerijnen, Lingewaal en Geldermalsen)
- Bewerken van bouwdoSSIers van de gemeenten Tiel voor publicatie: opschonen van bankrekeningen, BSNs, en handtekening en potentiële juridische stukken
- Organisatie van een Kennis dag en kennismaking dag (voor nieuwe medewerkers informatievoorziening en griffie van partners van het RAR).
- Doorontwikkelen van meldingstool, waarmee het makkelijker is voor de gemeenten en GR'en om (voorgenomen)wijzigingen in hun informatiehuishouding door te geven
- Het deelnemen aan de Kerngroep Duurzame Toegankelijkheid en Common Ground, met een adviesnotitie over de digitale werkplaats als resultaat;
- Het oprichten en sturen van de werkgroep e-depot van de Gebruikersvereniging MAIS-Flexis;

Daarnaast zijn stappen gezet op het gebied van webarchivering en het gebruik van AI (o.a. Transkribus) voor transcriptie en ontsluiting van handgeschreven en gedrukte bronnen.

Afwijkingen t.o.v. planning

- Digitalisering huwelijkse bijlagen is afhankelijk gebleken van extra conservering en staat nu gepland voor 1ste helft 2026
- De projectmatige digitalisering van bestemmingsplannen is doorgeschoven naar 2026–2027 vanwege de noodzakelijke inventarisatie en materiële verzorging.
- Lanceren van de gemeentevier is door te kort aan capaciteit bij betrokken externe partij verschoven naar 2026.

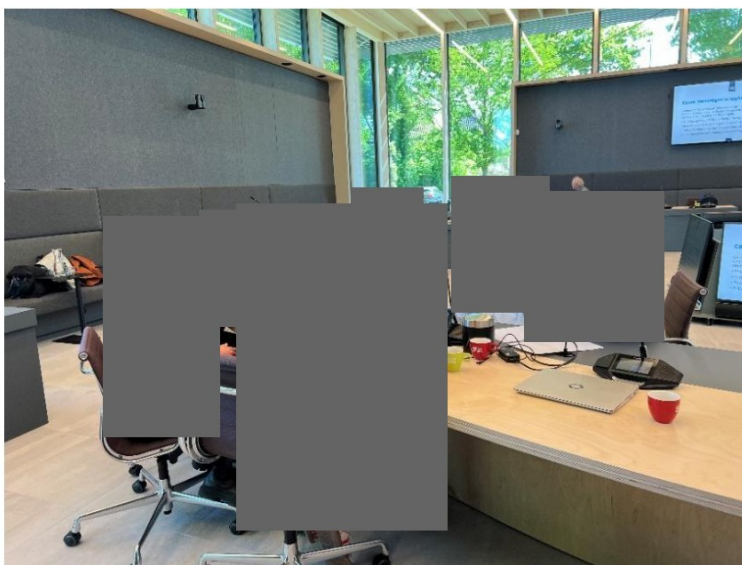

Foto: Kennis dag georganiseerd door het RAR voor gemeenten en GR'en

3. Inspectie en toezicht

Algemeen

Het taakgebied Inspectie en toezicht richt zich op het bewaken van de kwaliteit van de informatiehuishouding bij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, het waterschap en het RAR zelf.

Uitgevoerde werkzaamheden

In 2025 zijn alle geplande inspectietaken uitgevoerd, waaronder:

- Thema-inspecties bij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, het waterschap en de interne organisatie.
- Beoordeling van vernietigingslijsten.
- Inspectievragen beantwoorden over archiveringsfunctionaliteiten, conversie en migratie.
- Begeleiden van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen bij de uitvoering van archiefwettelijke taken als overbrenging (incl. adviseren over openbaarheidsbeperkingen) en uitplaatsing van archiefbescheiden
- Opstellen van Jaarverslagen Archieftoezicht.
- Voeren van tussentijdse inspectiegesprekken en jaargesprekken.
- Deelname aan Strategisch Informatieoverleg (SIO), met een groeiend aantal deelnemers.
- Jaarlijkse update van het collectiehulpverleningsplan (CHV) van het RAR

Foto: Collega's [redacted] en [redacted] controleren archieven van AVRI

Daarnaast is actief geanticipeerd op de nieuwe Archiefwet, onder meer door gemeenten te informeren over de verwachte impact en noodzakelijke voorbereidingen.

Afwijkingen t.o.v. planning

Binnen dit taakgebied zijn geen afwijkingen ten opzichte van de planning geweest.

4. Dienstverlening, educatie en communicatie

Onder dit taakgebied valt de dienstverlening aan het publiek (studiezaal, beeldbank en online diensten). Daarnaast omvat dit taakgebied het organiseren van educatieve activiteiten, (participeren in) tentoonstellingen en in samenwerking met partners het erfgoed onder de aandacht brengen. De volgende speerpunten en prioriteiten zijn voor het taakgebied dienstverlening voor 2025 gerealiseerd:

Publieksdienstverlening

Het RAR ondersteunde onderzoekers in de studiezaal en online en organiseerde tal van publieksactiviteiten.

- Nacht van het Archief trok 250 bezoekers die het evenement met 9+ beoordeelden
- In totaal zijn circa 2.500 bezoekers bereikt via rondleidingen, lezingen en evenementen.
- Stijgende lijn bij de studiezaalbezoeken (tegen de landelijke trend in)
- Uitbreiding van digitale dienstverlening, waaronder Delivery-on-Demand voor auteursrechtelijke stukken.
- Medewerking aan Canon van West Betuwe mbt beeldmateriaal.
- Participatie in (externe) exposities:
 - Historisch Informatiepunt in Zinder met thema's als Je moerstaal, 80 jaar vrijheid, Tinstad Tiel, Natuurlijk Flipje en 6.000 jaar Tiel.
 - Overzicht van de geschiedenis van de waterpomp op de Groenmarkt voor de Tijds capsule
 - Expositie over de Tweede Wereldoorlog in Kerkdriel in verzorgingstehuis Leyenstein
 - Presentatie van stukken bij de vernieuwde Canon van Tiel

Foto: Bezoekers Nacht van het Archief bekijken archiefstukken waarop de verhalen op gebaseerd zijn

Educatie

- In 2025 bereikten de educatieve activiteiten van het RAR 1.525 leerlingen:
 - Primair onderwijs: 1.211 leerlingen (waaronder 775 op locatie RAR, toename van 36 % t.o.v. 2024)
 - Voortgezet onderwijs: 314 leerlingen
- Participatie in Cultuur en Erfgoedpact met o.a. gebruik van MET (Mobile Erfgoed Tentoonstelling) en Oral-history project "Sprekende Herinneringen".

- We hebben actief meegewerkt (zowel inhoudelijk als projectmanagement) aan de uitgave van de publieks- en exclusieve vorm van *Canon van Tiel*, die tevens dient als inhoudelijke kapstok voor diverse 6000 jaar Tiel activiteiten
- Faciliteren en stimuleren samenwerking historische verenigingen uit het werkgebied van het RAR door het organiseren van periodiek overleg (2 x per jaar) met in totaal 12 deelnemende organisaties.

Projecten zoals Keuzevrijheid (80 jaar bevrijding), nieuwe lessen rond het boek *Stromend door de tijd* en thematische programma's bij verkiezingen "Stem op mijn partij", erfgoedweek en Kinderboekenweek en droegen bij aan een breed en verdiepend aanbod in de gehele werkgebied van het RAR.

Daarnaast werden mbo-studenten, NT2-studenten en afstudeerders actief betrokken bij projecten en producties.

Communicatie

De publiekscommunicatie kende in 2025 een sterke groei:

- Substantiële stijging van bereik en interactie op sociale media in diverse doelgroepen.
 - Instagram: Weergaven en bereik groeiden met zo'n 80% (naar 13.408 en 7.048). Ook het aantal interacties steeg flink: met 44% naar 403. Het aantal volgers (grotendeels in de leeftijd 35-55) steeg met 30% naar 283.
 - Facebook: Onze berichten werden 93.400 keer weergegeven en er waren 1600 interacties met volgers. Het kanaal groeide met 95 volgers naar 925. De doelgroep van Facebook is een stuk ouder dan van Instagram: 55+
 - YouTube: Hoewel we in 2025 niet veel op YouTube plaatsten (alleen de podcasts en teasers voor de Nacht van het Archief) werd er 1644 uur aan materiaal bekeken en groeide het aantal weergaven met 5% naar 23.100. Het aantal abonnees steeg met 79 naar 360.
 - Spotify: Hoewel we afgelopen jaar niets met Spotify deden, groeide het aantal volgers met 19 en werden de podcastafleveringen van Spreekende Herinneringen 503 keer beluisterd. De podcasts staan ook op ons YouTube kanaal en zijn daar 581 keer weergegeven en er is 34 uur naar geluisterd.
 - LinkedIn: Op LinkedIn nam het aantal volgers toe met 86 naar 463.
- Start van de vernieuwing van de website, inclusief ontwikkeling van een gemeenteviewer.

Afwijkingen t.o.v. planning

Binnen dit taakgebied zijn geen afwijkingen ten opzichte van de planning geweest.

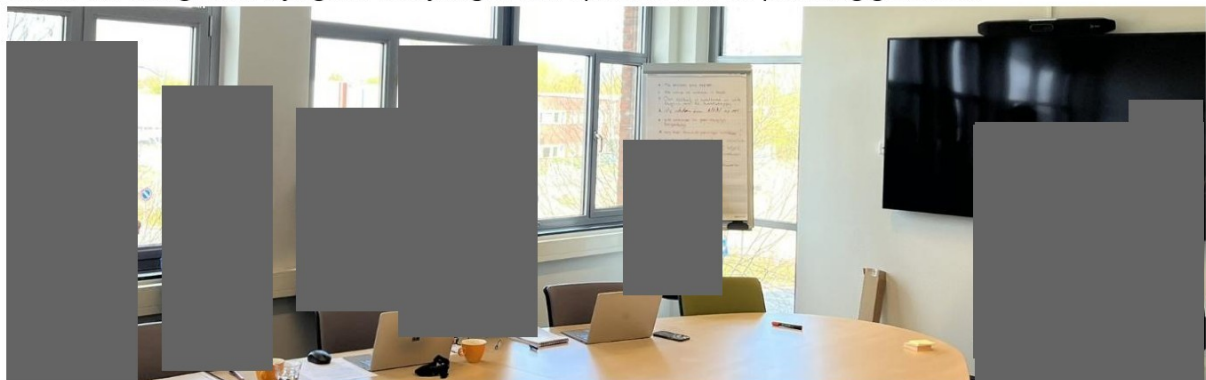

Foto: Collega's werken samen aan totstandkoming van het Beleidsplan 2026-2029

Foto: Beleidsplan RAR 2026-2029 Betrouwbaar, Betrokken, Bekwaam

2.3 Wat heeft het gekost?

De behaalde resultaten binnen het archiefprogramma zijn per saldo gerealiseerd binnen de financiële kaders en heeft geresulteerd in positief resultaat van € 65.177, -.

We realiseerde op de directe archief beheerskosten een negatief resultaat van circa € 27.000,-. Dit is veroorzaakt door een hogere inzet van extern archiefbewerkingsbureaus. Deze extra inzet was noodzakelijk vanwege het tijdelijk niet kunnen invullen van een aantal vacatures. Op de personeelskosten zien we dan ook een positief resultaat als gevolg van de openstaande vacatures in 2025. Dit samen met lagere lasten, dan oorspronkelijk begroot, uit hoofde van de Cao afspraken levert dit op personeelskosten een positief resultaat van circa € 86.000,-.

Op de posten die horen bij de bedrijfsvoering zien we met name op de post huisvesting een negatief resultaat van circa € 41.000,-. Dit is het gevolg van een de actualisatie van het meerjarenonderhoudsbegroting (MJOB) van het gebouw en daarnaast een eenmalige extra uitgave voor zonnepanelen en de verduurzaming van de depots, die niet in de begroting waren voorzien. Deze uitgave zijn in lijn met de verduurzamingsverzoeken vanuit de gemeenten en conform DB-besluit op 23-06-2025, en zal vanaf 2026 leiden tot een lager energieverbruik.

De post rente leverde in 2025 een positieve resultaat van circa € 43.000,-. Dit is het gevolg van de overstap naar schatkistbankieren per 2025. Hierdoor is een hogere rente gerealiseerd dan waarmee in de begroting rekening was gehouden.

Verdere details hierover worden verderop in het jaarverslag toegelicht.

In het verslagjaar 2025 hebben zich geen onvoorziene lasten voorgedaan.

2.3.1 Baten en lasten over 2025

Hieronder is de programmaverantwoording 2025 in euro's weergegeven. Het volledige overzicht van de Baten en Lasten over 2025 is opgenomen in hoofdstuk 4.

	Rekening 2025			Begroting 2025		
Omschrijving programma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Archiefbeleid	€ 3.100.399	€ 309.550	-€ 2.790.849	€ 3.006.865	€ 127.882	-€ 2.878.983
Totaal programma's	€ 3.100.399	€ 309.550	-€ 2.790.849	€ 3.006.865	€ 127.882	-€ 2.878.983

Algemene dekkingsmiddelen	€ 0	€ 3.182.938	€ 3.182.938	€ 0	€ 3.139.408	€ 3.139.408
Overhead	€ 306.121	€ 0	-€ 306.121	€ 304.425	€ 0	-€ 304.425
Heffing VPB	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Onvoorzien	€ 0	€ 0	€ 0	€ 6.000	€ 0	-€ 6.000
Totaal overig	€ 306.121	€ 3.182.938	€ 2.876.817	€ 310.425	€ 3.139.408	€ 2.828.983

Mutaties reserves:	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Reserve Publicatiefonds	€ 25.000	€ 12.471	-€ 12.529	€ 0	€ 0	€ 0
Reserve Egalisatie kapitaallasten WKO	€ 0	€ 16.086	€ 16.086	€ 0	€ 0	€ 0
Reserve Digitalisering/Bedrijfsvoering	€ 49.348	€ 0	-€ 49.348	€ 0	€ 10.000	€ 10.000
Reserve E-depot	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 40.000	€ 40.000
Reserve Dak/Zonnepalen	€ 0	€ 25.000	€ 25.000	€ 0	€ 0	€ 0
Subtotaal mutaties reserves	€ 74.348	€ 53.557	-€ 20.791	€ 0	€ 50.000	€ 50.000

Resultaat na bestemming			€ 65.177			€ 0
--------------------------------	--	--	-----------------	--	--	------------

(In de saldokolommen geldt: - = nadelig en + = voordelig)

Kortom 2025 resteert in een positief saldo van € 65.177,- ten opzichte van de begroting. Dit betekent dat de realisatie van het programma archiefbeleid binnen de gestelde middelen is uitgevoerd. In dit verslag is een voorstel opgenomen voor een besluit tot bestemming van dit resultaat.

2.3.2 Algemene dekkingsmiddel en onvoorzien

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de bijdrage per inwoner van de aangesloten gemeenten en de bijdrage van het Waterschap.

Bijdrage per inwoner

Voor het jaarverslag 2025 geldt zoals gebruikelijk de datum van 1 januari 2024 als peildatum voor het aantal inwoners. Het aantal inwoners van de deelnemende gemeenten bedroeg op deze peildatum 235.325. Ten opzichte van 2024 is het aantal inwoners met 730 toegenomen ofwel met 0,31% gestegen. De toename is relatief gezien gelijk over alle deelnemende gemeenten.

In de begroting van 2025 is de bijdrage per inwoner van alle deelnemende gemeenten vastgesteld op € 12,49. Hieronder een overzicht met de bijdrage per gemeente. De totale lasten voor de deelnemende gemeenten voor het jaar 2025 bedragen in totaal € 2.939.408 -.

Gemeente	Inwoneraantal 1-1-2024	Inwoner- bijdrage 2025 in euro ¹
Buren	27.773	€ 346.908
Culemborg	29.944	€ 374.026
Maasdriel	26.197	€ 327.223
Neder-Betuwe	25.708	€ 321.115
Tiel	42.370	€ 529.237
West Betuwe	52.948	€ 661.365
Zaltbommel	30.385	€ 379.534
Totaal	235.325	€ 2.939.408

Dienstverleningsovereenkomst Waterschap Rivierenland (WSRL)

Met Waterschap Rivierenland is een dienstverleningsovereenkomst gesloten, waarin is vastgelegd dat het Regionaal Archief Rivierenland de archieven van de voormalige waterschappen beheert. In 2025 is de overeenkomst met het waterschap voor 10-jaar verlengt, met na deze 10 jaar een stilzwijgende jaarlijkse verlenging. De kosten voor advies, toezicht en conservering zijn niet in deze overeenkomst opgenomen in de prijs per strekkende meter, maar worden jaarlijks afzonderlijk met het waterschap afgerekend.

De totale lasten voor het waterschap in 2025 bedragen € 243.530,-

Onvoorzien

In het verslagjaar 2025 hebben zich geen onvoorziene uitgaven voorgedaan.

¹ Bijdrage per gemeenten worden afgrond op hele euro's.

2.3.3 Overzicht van de kosten van overhead

Met ingang van 2018 is het taakveld Overhead² een verplicht onderdeel en moeten de kosten van Overhead afzonderlijk in de Programmamaverantwoording worden gepresenteerd. Het taakveld Overhead is nader onderverdeeld in:

- lasten gemeentelijke overheadfuncties (i.c. programma archiefbeleid);
- lasten 'eigen overhead' (personeelskosten directie, management en ondersteuning).

Taakveld overhead	Realisatie 2025	Begroting 2025
Lasten gemeentelijke overhead functie	€ 3.100.399	€ 3.012.865
"Eigen overhead"	€ 306.121	€ 304.425
Totaal lasten	€ 3.406.520	€ 3.317.290
Bijdragen overhead	€ 3.492.488	€ 3.267.290
Totaal baten	€ 3.492.488	€ 3.267.290

2.3.4 Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 is de vennootschapsbelasting ook van toepassing voor decentrale overheden. Het RAR staat op het standpunt dat er geen VpB-plicht geldt voor het RAR. De belastingdienst geeft per brief, d.d. 4 juli 2019, aan dat het RAR niet belastingplichtig is voor de VpB. Voor de jaren 2016, 2017 en 2018 zal de belastingdienst geen aanslagen VpB opleggen. Vanaf het jaar 2019 e.v. wordt door het RAR geen uitnodiging tot het doen van aangifte VpB gedaan. Mede doordat er geen wijzigingen ophanden zijn in onze activiteiten, is het onze verwachting dat er in de nabije toekomst geen verandering zal zijn die wel leidt tot een VpB-plicht voor het RAR.

2.3.5 Overige verplichte toelichting

RAR is voor de gemeenten een Verbonden Partij

Voor de gemeente is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft een Verbonden Partij. Het RAR is voor de gemeenten een Verbonden Partij.

Beleidsindicatoren en effecten van de betrokkenheid van de Verbonden Partij

In artikel 8b van het Besluit Begroting en Verantwoording staat dat het programma en de verantwoording de volgende aspecten moeten bevatten: *"De doelstelling, in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten, ten minste moeten worden toegelicht aan de hand van de bij ministeriele regeling vastgestelde beleidsindicatoren."*

Dit is niet van toepassing voor het RAR omdat er voor de maatschappelijke effecten van het RAR geen verplichte indicatoren zijn voorgeschreven.

Overzicht van incidentele baten en lasten 2025

In het verslagjaar 2025 hebben zich enkele incidentele baten en lasten voorgedaan.

Binnen de post huisvesting betroffen de incidentele lasten een uitgave voor in de aanleg van zonnepanelen (€ 25.000) en voor de verduurzaming van de depots (€ 18.000). Per saldo hebben deze

² Elke GR is verplicht de baten en lasten te splitsen in de voorgeschreven taakvelden, in zowel de begroting als de jaarrekening. Art. 58a Wgr lid2 sub bepaalt dat de Informatie voor derden (IV-3) indeling en dus de taakveldindeling conform de gemeentelijke indeling geldt bij een gemeenschappelijke regeling van gemeente en provincie. Het overzicht van geraamde baten en lasten van de taakvelden is een verplichte paragraaf. Voor het RAR is het Overzicht van geraamde baten en lasten van het taakveld Overhead 0.4 verplicht.

uitgaven niet geleid tot overschrijdingen van de begroting. De genoemde lasten zijn incidenteel van aard.

Daarnaast waren er in 2025 incidentele baten in de vorm van UWV-vergoedingen voor verlofvervang (zwangerschaps-, geboorte- en ouderschapsverlof). Omdat de verlofvervang in 2025 niet heeft kunnen plaatsvinden, zijn deze UWV-vergoedingen conform het AB-besluit van 18-11-2025 toegevoegd aan de bestemmingsreserve bedrijfsvoering en digitalisering (€ 49.348). Deze middelen zullen vanaf 2026 worden ingezet voor het wegwerken van ontstane achterstanden. Ook deze baten zijn incidenteel van aard.

2.3.6 Controleverklaring

De controleverklaring van de accountant is bijgevoegd in hoofdstuk 7- Overige gegevens.

3 Jaarverslag - Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) stelt regels aan welke paragrafen er in het jaarverslag moeten zijn en wat daarin aan de orde komt.

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van een aantal beheeraspecten. Ze gaan over onderwerpen die in de jaarrekening terug te vinden zijn en waaraan politieke of financiële risico's verbonden zijn. De paragrafen geven het algemeen bestuur en de raden van de deelnemende gemeenten nader inzicht in de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling RAR.

De volgende paragrafen zijn opgenomen:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

3.1.1 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- a) de **benodigde** weerstandscapaciteit, zijnde alle risico's waarvoor geen directe maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie en
- b) de **beschikbare** weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeenschappelijke regeling beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.

De doelen van het RAR, met betrekking tot het weerstandsvermogen en risicobeheersing, zijn als volgt geformuleerd:

- we zorgen voor een solide financieel beleid met een transparant inzicht in de kosten en geldstromen;
- we zorgen voor een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming;
- onze planning- en control cyclus is zo ingericht dat het DB en het AB de sturings- en verantwoordingsinformatie krijgen die ze nodig hebben.

Het RAR hanteert de volgende uitgangspunten voor het risicomanagement:

- het RAR wil de continuïteit van de organisatiedoelen waarborgen en de vermogenspositie beschermen;
- het RAR wil actief haar risico's beheersen en kunnen opvangen en wil voorkomen dat incidentele tegenvallende financiële resultaten verhaald moeten worden op de gemeenten;
- tegelijkertijd streeft het RAR naar het zo laag mogelijk houden van de algemene reserve.

In 2023 zijn aan de hand van een uitgebreide risicosessie actuele risico's voor het RAR geïdentificeerd en is het rapport Risicomanagement & Weerstandsvermogen uit 2020 onder de loop genomen. De uitkomsten uit deze sessies zijn vastgelegd in de Beleidsnota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2024 – 2028, van datum 24-11-2023. In de bijlage is deze nota toegevoegd. Hieronder treft u een samenvatting van de uitkomsten uit deze nota. De inhoudelijke toelichting op de risico's is te vinden in de beleidsnota in de bijlage 2.

Het weerstandsvermogen wordt berekend door de uitkomst van de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de uitkomst van de benodigde weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt de ratio weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit (middelen)}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit (risico's)}}$$

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, is vastgesteld welke ratio het RAR nastreeft. Hiertoe is gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel.

Ratio weerstandsvermogen	Waardering
> 2,0	Uitstekend
1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < x < 1,4	Voldoende
0,8 < x < 1,0	Matig
0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

De geldende ratio van het weerstandsvermogen is door het Algemeen Bestuur van het RAR in 2014 vastgesteld op minimaal 1. Het RAR streeft zodoende naar een weerstandsvermogen welke minimaal **voldoende** is.

Benodigd weerstandscapaciteit (risico's) anno 2025

Hieronder de identificeerde risico's met de omvang van hun capaciteit op basis van het restrisico en kansberekening.

Risico	Kans	Verwachtingswaarde	Capaciteit
Politiek bestuurlijk en maatschappelijk Uittreding van een deelnemer of beëindiging van een overeenkomst	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Afhankelijkheid specialistische leveranciers	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Calamiteiten met schade aan gebouw en archief	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Cybercriminaliteit	0,4	€ 100.000	€ 40.000
Juridisch Naleven van de wet- en regelgeving	0,2	€ 50.000	€ 10.000
Totaal aan risico's			€ 200.000

Beschikbaar weerstandscapaciteit (middelen) anno 2025

Hieronder de stand van de beschikbare middelen in 2025 om niet begrote kosten te dekken. Hierin dient de algemene reserve als buffer ter afdekking van risico's en om incidentele tegenvallers op de vangen. De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan een bepaalde bestemming (doelstelling) is gegeven en derhalve voor het realiseren van die doelstelling geormerkt is. Hierin is een onderscheid tussen beklemd en de niet-beklemd bestemmingsreserves. Waarbij de beklemd reserves geen onderdeel kunnen uitmaken van de beschikbare weerstandscapaciteit.

	beklemd/ niet beklemd	Stand 31-12-2024	Stelselwijziging 2025*	Stand 1-1-2025	Mutaties	Stand 31-12-2025
Algemene reserve/ weerstandsvermogen	niet beklemd	€ 211.000		€ 211.000	€ 0	€ 211.000
Reserve Egalisatie kapitaallasten WKO	beklemd	€ 0	€ 277.346	€ 277.346	-€ 16.086	€ 261.260
Reserve Publicatiefonds	niet beklemd	€ 0	€ 27.136	€ 27.136	€ 12.529	€ 39.665
Reserve Digitalisering/ Bedrijfsvoering	niet beklemd	€ 200.848		€ 200.848	€ 49.348	€ 250.196
Reserve E-depot	niet beklemd	€ 58.021		€ 58.021	€ 0	€ 58.021
Reserve Website	beklemd	€ 100.000		€ 100.000	€ 0	€ 100.000
Reserve Metamorfoze	niet beklemd	€ 0	€ 27.496	€ 27.496	€ 0	€ 27.496
Reserve Dak/ Zonnepanelen	beklemd	€ 0		€ 25.000*	-€ 25.000	€ 0
Totaal reserves		€ 569.870	€ 331.979	€ 929.848	€ 20.791	€ 947.639
Totaal reserves weerstandscapaciteit		€ 469.870		€ 524.502		€ 586.379

* Stelselwijziging wordt nader toegelicht in paragraaf 5.2.3

Conclusie is dat het weerstandsvermogen in 2025 **voldoende** is geweest voor het opvangen van de risico's.

3.1.2 Kengetallen

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft een aantal kengetallen in de begroting verplicht gesteld. De verplichte kengetallen van het RAR staan in onderstaande tabel.

Kengetallen	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Begroting 2025
1A Netto schuldquote	136	122	145
1B Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	136	122	145
2 Solvabiliteitsratio	8	13	6
3 Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
4 Structurele exploitatieruimte	0,7	3,7	0
5 Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Dit kengetal is al enkele jaren dalende, hetgeen positief is voor de financiële positie van het RAR.

De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin het RAR in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Dit kengetal is stabiel hoog, hetgeen positief is voor de financiële positie van het RAR.

De structurele exploitatiecapaciteit helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte het RAR heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling

van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Dit kengetal is neutraal tot positief. Wat betekent dat het RAR stabiel is in het dragen van de eigen lasten.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De paragraaf kapitaalgoederen betreffende het onderhoud van kapitaalgoederen bevat tenminste de goederen gebouwen.

Van deze kapitaalgoederen wordt het volgende aangegeven:

- a. het beleidskader;
- b. de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
- c. de vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

3.2.1 Afschrijving

In de staat van activa zijn de investeringen en afschrijvingen opgenomen van de gebouwen en overige materiële vaste activa (inventaris en ICT). Voor de gebouwen betreft het de investeringen voor de nieuwbouw en de investering voor de uitbreiding van het archiefdepot. De investeringen in gebouwen worden op basis van annuïteiten afgeschreven. Voor de overige materiële vaste activa betreft het investeringen in onder andere (kantoor gerelateerde) inventaris en ICT-middelen. De afschrijving hiervan gebeurt op basis van lineaire afschrijving met de volgende afschrijftermijnen:

- Inventaris 10 jaar
- ICT-middelen 4 jaar

3.2.2 Onderhoudsplan en kosten van onderhoud

Regulier en groot onderhoud aan het gebouw en haar installaties gebeurt door de VvE op basis van het meerjarenonderhoudsbegroting (MJOB). Het MJOB van het gebouw is in 2025 geactualiseerd. Door de gekozen langere looptijd van het MJOB en de sterk gestegen bouwkosten zijn de jaarlijkse reserveringen verhoogd, wat resulteert in hogere jaarlijkse exploitatiekosten.

Jaarlijks wordt er door het RAR een bedrag gedoteerd aan de onderhoudsvoorziening van de VvE ten behoeve van de uitvoering van reguliere en geplande groot onderhoud. In 2025 was dit een bedrag van € 125.000, -.

3.3 Financiering

In de paragraaf financiering komen, zoals de naam al aangeeft, de aspecten rond de financiering aan de orde. In dit kader is het verplicht onder meer te voldoen aan de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO).

3.3.1 Schatkistbankieren

In het kader van het verplicht schatkistbankieren worden overtollige liquide middelen aangehouden in de schatkist van het Rijk. Publieke middelen worden uitsluitend buiten de schatkist gehouden voor zover deze benodigd zijn voor de uitvoering van de publieke taak.

Met ingang van januari van dit jaar neemt het RAR actief deel aan schatkistbankieren, waarmee overtollige liquide middelen worden aangehouden bij het Rijk. Voor het aanhouden van middelen buiten de schatkist geldt een drempelbedrag dat wordt berekend als kwartaalgemiddelde. Dit drempelbedrag betreft het maximumbedrag dat gemiddeld buiten de schatkist mag worden aangehouden. Voor decentrale overheden met een begrotingstotaal lager dan € 500 miljoen bedraagt deze drempel 2% van het begrotingstotaal, met een ondergrens van € 1 miljoen. Het RAR

hanteert in dit kader de ondergrens van € 1 miljoen en conformeert zich daarmee aan de geldende regelgeving inzake schatkistbankieren.

3.3.2 Geldleningen

De geldleningen bestaan uit middelen in rekening-courant en corresponderende depositorekeningen. In 2008 zijn twee vaste geldleningen voor de toenmalige nieuwbouw afgesloten. Deze zijn in 2009 opgenomen. Omdat de investeringskosten voor de nieuwbouw lager uit zijn gevallen, is de depotuitbreiding met een deel van de overblijvende financiële middelen gefinancierd.

3.3.3 Rentelasten, renteresultaat en toerekening van rente

De aan het programma toe te rekenen rente wordt bepaald door de externe rente die bestaat uit de rente die wordt betaald over afgesloten leningen.

Beide leningen zijn annuïteitenleningen met een vaste rente gedurende de gehele looptijd. Lening A heeft een hoofdsom van € 2 miljoen en een looptijd van 20 jaar. De rente is gedurende de gehele looptijd 4,73%. Lening B heeft een hoofdsom van € 8 miljoen en een looptijd van 40 jaar. De rente is gedurende de gehele looptijd 4,78%. In de toerekening van rente aan de investeringen wordt uitgegaan van 4,75%.

3.3.4 Kapitaallasten

De looptijd en de aflossing van de beide leningen lopen gelijk aan de kapitaallastenberekening voor de investering van de nieuwbouw.

3.3.5 EMU-saldo

Het EMU-saldo is het financieringssaldo minus deelname aan bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekking, uitgedrukt in geld, van een overheid die lid is van de Europese Monetaire Unie (EMU). Berekening van het EMU -saldo van het RAR is als volgt:

Berekening EMU saldo	Realisatie 2025	Begroting 2025
Exploitatie saldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, art 17c)	€ 85.968	-€ 50.000
Afschrijvingen ten laste van exploitatie	€ 197.055	€ 204.600
Uitgaven aan investeringen in (im)-materiele vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-€ 86.129	-€ 196.200
Mutaties voorzieningen	€ 0	-€ 15.743
Berekend EMU saldo	€ 196.894	-€ 57.343

3.3.6 Financieringspositie

Financieringsbehoefte	Realisatie 2025	Begroting 2025
A. Investerings netto	€ 86.129	€ 196.200
B. Afschrijvingen -/-	€ 197.055	€ 204.600
C. Aflossingen leningen	€ 270.932	€ 270.932
Nieuw op te nemen leningen	€ 0	€ 0
Vaste schuld 31-12	€ 6.826.540	€ 6.826.540

3.3.7 Kasgeldlimiet

Berekening kasgeld	Realisatie 2025	Begroting 2025
Totale lasten c.q. begrotingstotaal	€ 3.406.520	€ 3.317.290
Percentage regeling	8,2%	8,2%
Kasgeldlimiet	€ 279.335	€ 272.018

De kasgeldlimiet wordt berekend op basis van 8,2% van het begrotingstotaal. Het RAR zal, gelet op de goede liquiditeitspositie, geen gebruik hoeven te maken van de kasgeldlimiet.

3.3.8 Renterisico leningen

Om de (rente)risico's op de leningenportefeuille te beheren, is de renterisiconorm van toepassing. Deze norm is gebaseerd op de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO). En heeft als uitgangspunt dat de aflossingen en/of renteherziening in enig jaar nooit meer mag zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Voor de renterisiconorm geldt een minimumbedrag van 2.500.000 euro.

Renterisico	Realisatie 2025	Begroting 2025
1 Renteherzieningen op vaste schuld	€ 0	€ 0
2 Aflossingen	€ 270.932	€ 270.932
3 Renterisico (1+2)	€ 270.932	€ 270.932
4 Rente risico norm	€ 681.304	€ 663.458
5a Ruimte onder renterisiconorm (4<3)	€ 410.372	€ 392.526
5b Overschrijding renterisiconorm (3>4)	€ 0	€ 0

In de tabel is te zien dat het RAR over 2025 ruimschoots binnen de gestelde norm blijft.

Berekening renterisiconorm	Realisatie 2025	Begroting 2025
4 Totale lasten	€ 3.406.520	€ 3.317.290
4b Norm	20%	20%
4 Rente risico norm	€ 681.304	€ 663.458

3.4 Bedrijfsvoering

3.4.1 Financiële rechtmatigheid

Het Regionaal Archief Rivierenland (RAR) moet zich kunnen verantwoorden ten aanzien van de rechtmatigheid van de uitvoering van het financiële beheer. Rechtmatigheid vertelt of het beleid wordt gevoerd in overeenstemming met de interne en externe regelgeving. Het Dagelijks Bestuur van het RAR is verplicht te waarborgen dat het financieel beleid aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.

Als gevolg van aanpassingen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) gelden vanaf 2025 nieuwe regels. Vanaf het verslagjaar 2025 geldt één uniforme rapporteringstolerantie van 2% voor de interne controle en rapportage aan het bestuur. Deze aangescherpte rapporteringstolerantie is verwerkt in de financiële verordening welke is vastgesteld in het Algemeen bestuur van 18-11-2025. De financiële verordening is hiermee samen met ons interne controle plan in lijn gebracht met de nieuwe controle standaard. Waarmee we als RAR zorgdragen voor:

- een adequate inrichting van de organisatie passend bij rechtmatigheid, zoals waar mogelijk functiescheidingen en meer interne controle op uitvoering van taken;

- een betere uitvoering en interne beheersing van de werkzaamheden, zoals het efficiënt vastleggen van goedkeuringen in de processen;
- meer inzicht in de rechtmatigheid van (financiële) rechtshandelingen, zoals inzicht en bewustwording van rechtmatigheid waarbij expliciet aandacht is voor frauderisico's.

Om de beheersbaarheid en betrouwbaarheid van onze interne financiële processen verder te versterken, is in 2024 besloten het boekhoudsysteem te vernieuwen. Hiervoor is gekozen voor AFAS, mede omdat deze software voldoet aan archief wettelijke vereisten. De implementatie van deze software heeft in 2025 plaatsgevonden en AFAS zal vanaf boekjaar 2026 volledig in gebruik worden genomen. Met deze vernieuwing wordt de interne controle verder verbeterd en wordt tevens de rechtmatigheid van financiële transacties beter geborgd.

Daarnaast zijn er in 2025 mooie verbeterlagen gemaakt in ons interne kwaliteitssysteem en het gebruik van ons DMS Corsa, die bijdrage aan deze verbetering. Hier leest u meer over in ons jaarverslag Archieftoezicht.

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals is vastgesteld in het normenkader. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording ingaat op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties.
- Voor de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties rekenen we de post overhead volledig toe aan het Programma archiefbeleid. Dit omdat er maar één programma is bij RAR en omdat het programma niet zonder overhead gerealiseerd kan worden.
- De financiële rechtmatigheid betrekking heeft op:
 - o het voorwaarden criterium: *ofwel, zijn de transacties verricht in overeenstemming met de wet- en regelgeving?*
 - o het begrotings criterium: *ofwel passen de transacties binnen de geautoriseerde begroting?*
 - o en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium: *zijn de gegevens, die door de belanghebbenden zijn verstrekt om het voldoen aan voorwaarden aan te tonen, getoetst ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving?*
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de Kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025 alsmede onze eigen financiële verordening 2025. Dit betekent dat:
 - o Een verantwoordingsgrens van 2% (zijnde € 68.000) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen.
 - o Een rapporteringstolerantie van 2% (zijnde € 68.000) is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Op de volgende pagina zijn, aan de hand van de “Monitor rechtmatigheidsverantwoording”, de geconstateerde afwijkingen per criterium opgenomen met daaronder een toelichting per afwijking.

Toetsingscriterium voor de rechtmatigheidsverantwoording	
Begrotingscriterium	€ 89.230
<i>Overschrijding lasten programma</i>	€ 89.230
<i>Overschrijding investeringsbudgetten</i>	€ 0
<i>Niet geautoriseerde reserve mutaties</i>	€ 0
Voorwaardecriterium	€ 0
<i>Geen afwijkingen geconstateerd</i>	
Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium	€ 0
<i>Geen afwijkingen geconstateerd</i>	
Totaal rechtmatigheidsfouten	€ 89.230
Waarvan acceptabel	€ 89.230
<i>Begrotingsafwijkingen die geheel worden gecompenseerd door direct gerelateerde baten en daarmee acceptabel zijn. (als gevolg van artikel 4.1 van de financiële verordening Regionaal Archief Rivierenland 2025)</i>	
Waarvan niet-acceptabel	€ 0
Saldo resterende rechtmatigheidsfouten	€ 0

Conclusie en toelichting op de afwijkingen

Er is enkel op het begrotingscriterium een afwijking geconstateerd. Het betreft hier een begrotingsoverschrijding van € 89.230, - wat de rapporteringstolerantie overschrijdt. Hieronder treft u een toelichting van deze overschrijding.

De overschrijding in lasten is het gevolg van een overschrijding op de posten van de directe archief beheerskosten en op de posten die horen bij de bedrijfsvoering, zoals huisvestingskosten en organisatiekosten. Op de post van de directe archief beheerskosten betrof dit de inzet van extern archiefbewerkingsbureau als gevolg van een aantal vacatures. En op de post huisvesting gaat het om hogere kosten voor het MJOB en een eenmalige extra uitgave voor verduurzaming (zonnepanelen en klimatiseren van de depots). Op de post organisatiekosten gaat het om een training die door ons werd georganiseerd waarin ook externen deelnamen. Deze extra lasten zijn incidenteel en leverde aan de andere kant extra gerelateerde baten op.

In totaal zijn er op het programma archiefbeleid inclusief Overhead € 181.668,- aan hogere baten gerealiseerd dan begroot. De hogere baten die direct gerelateerd zijn aan de hogere lasten hebben een omvang van circa € 134.000,-. En bestaan uit

- hogere baten in archiefbeheer, archieftoezicht en advies (circa € 84.000) voor onze dienstverlening aan het waterschap, deelnemende gemeenten en GR-en.
- hogere baten in huisvesting (circa € 25.000) als gevolg van de onttrekking aan de reserve dak/zonnepanelen.
- hogere baten door het direct kunnen doorbelasten van gemaakte kosten inzake E-depot en opleiding/training (circa € 25.000)

Door deze extra baten is het totale financiële effect positief en zijn de geconstateerde onrechtmatigheden volgens het Dagelijks Bestuur acceptabel op basis van de door het Algemeen Bestuur vastgestelde afspraken.

Hiermee voldoet het RAR aan de vereisten van de rechtmatigheidsverantwoording.

3.4.2 Interne controle op de financiële bedrijfsvoering

Sinds 2023 zijn er, ter bevordering van de rechtmatigheid, aanvullende interne controles ingevoerd op de bedrijfsvoeringprocessen die financieel van invloed zijn. Deze interne controle biedt inzicht in de rechtmatigheid van (financiële) rechtshandelingen. Uit de interne controle die in 2025 werd uitgevoerd op de financieel significante processen, blijkt dat deze controles de rechtmatigheid en getrouwheid van de verantwoordde financiële transacties ondersteunen. Er zijn geen significante afwijkingen geconstateerd in de onderzochte processen, wat de betrouwbaarheid van de financiële verslaglegging verder benadrukt.

3.4.3 Ontwikkelingen formatie en personeelskosten

De formatie van het RAR bestond op 31 december 2025 uit de volgende fte's:

Functie en aantal Fte	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Begroting 2025
Directeur/streekarchivaris	1,00	1,00	1,00
Adjunct-directeur	1,00	1,00	1,00
Ondersteuning	0,56	0,56	0,56
Medewerkers	21,07	21,30	22,35
Totaal	23,63	23,86	24,91

Er is een lichte groei in het aantal fte's door de aanvullende dienstverlening in archiefbeheer.

3.4.4 Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim is sinds enkele jaren zeer laag bij het RAR. In 2025 hadden wij te maken met een langdurig zieke collega, waardoor ons ziekte verzuim is sinds 2024 iets is gestegen (vooral het langdurige ziekteverzuim). Dit buiten beschouwing latende is het overall ziekte verzuimt nog altijd uitstekend, dit zeker in vergelijking met het landelijk gemiddelde.

Het overall ziekteverzuim-percentage over 2025 was 3,7% (2024: 3,3%). Dit verzuimcijfer bestaat uit kortdurend en langdurig verzuim. Voor 2025 was het kortdurend ziekte verzuim 1,28% (2024: 1,63%) en het langdurig en extra langdurig ziekteverzuimpercentage 2,42% (2024: 1,71%).

3.4.5 Ziektevervanging

Verzuim werd deels opgevangen in de eigen organisatie, vooral het kortdurende verzuim. Er was voor 2025 voor een bedrag van € 27.800, - (2024: € 24.800, -) rekening gehouden met vervanging wegens ziekte (1,5% van de loonsom). Hiervan is een bedrag van circa € 27.400, - besteed aan ziektevervanging bij langdurig verzuim. Juist bij langdurig ziekteverzuim is ziektevervanging effectief en efficiënt.

3.4.6 Inhuur personeel

Inhuur van personeel vindt deels plaats binnen het bestaande loonkostenbudget uit de vrijval van personeelskosten van niet of niet direct ingevulde vacatures. Daarnaast is in de begroting 2025 een bedrag van € 33.700, - opgenomen voor inhuur van tijdelijk personeel. In 2025 is er zoals hierboven gemeld een bedrag van €27.400 besteed aan tijdelijk personeel ten behoeve van ziektevervanging.

3.4.7 Werkzaak

In 2025 was 1,36 fte aan medewerkers via Werkzaak bij het RAR aan het werk. Dit is circa 6% van de totale formatie. Deze medewerkers zijn ingezet op dienstverleningstaken zoals het ophalen van de archiefstukken uit de depots voor de afdeling S-o-D en de studiezaal, maar ook op de facilitaire ondersteuning en materiele verzorging van het archief.

3.4.8 Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

Het RAR dient vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in de begroting in te gaan op de jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Onder arbeidsrechtelijke verplichtingen worden verstaan de aanspraken op toekomstige uitkeringen door huidig dan wel voormalig personeel. Het BBV schrijft voor dat jaarlijkse arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume via de exploitatie moeten lopen. Als de verplichtingen niet van een vergelijkbaar volume zijn, dan moet hiervoor een voorziening worden getroffen. Bij het RAR is daar in 2025 sprake van. Met als gevolg dat we per 2025 een voorziening hebben getroffen voor (overmatig) bovenwettelijk verlof en IKB-verlof. De omvang van deze voorziening is € 51.706,- en bestaat uit verloftegoeden van ons huidig personeelsbestand. Deze is in de balans opgenomen onder de post overlopende passiva.

Jaarrekening 2025

In dit deel:

- Hoofdstuk 4: Baten en Lasten 2025
- Hoofdstuk 5: Balans 31-12-2025
- Hoofdstuk 6: Rechtmatigheidsverantwoording
- Bijlagen

4 Jaarrekening - Baten en Lasten 2025

4.1 Overzicht van de baten en lasten 2025

Omschrijving programma	Rekening 2025			Begroting 2025			Rekening 2024			Begroting 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Archiefbeleid												
Programma Archiefbeleid	€ 434.750	€ 170.570	-€ 264.180	€ 338.867	€ 93.370	-€ 245.497	€ 186.636	€ 122.213	-€ 64.423	€ 207.660	€ 103.550	-€ 104.110
Personeelskosten - programma	€ 1.462.318	€ 63.875	-€ 1.398.443	€ 1.551.805	€ 0	-€ 1.551.805	€ 1.355.122	€ 20.601	-€ 1.334.521	€ 1.357.610	€ 0	-€ 1.357.610
Overige personeelskosten	€ 64.520	€ 0	-€ 64.520	€ 57.980	€ 0	-€ 57.980	€ 54.068	€ 0	-€ 54.068	€ 59.810	€ 0	-€ 59.810
Huisvestingskosten	€ 921.866	€ 3.110	-€ 918.756	€ 865.483	€ 18.352	-€ 847.131	€ 1.076.192	€ 16.896	-€ 1.059.296	€ 952.129	€ 14.242	-€ 937.887
Organisatie, beheer & administratie	€ 67.357	€ 0	-€ 67.357	€ 59.730	€ 0	-€ 59.730	€ 50.987	€ 0	-€ 50.987	€ 46.460	€ 0	-€ 46.460
Automatiseringskosten	€ 146.559	€ 17.315	-€ 129.245	€ 132.000	€ 6.160	-€ 125.840	€ 271.995	€ 19.284	-€ 252.711	€ 281.410	€ 0	-€ 281.410
Rente- en financiering	€ 3.028	€ 54.681	€ 51.653	€ 1.000	€ 10.000	€ 9.000	€ 951	€ 35.806	€ 34.855	€ 10.240	€ 0	-€ 10.240
Totaal programma's	€ 3.100.399	€ 309.550	-€ 2.790.849	€ 3.006.865	€ 127.882	-€ 2.878.983	€ 2.995.951	€ 214.800	-€ 2.781.151	€ 2.915.319	€ 117.792	-€ 2.797.527
Algemene dekkingsmiddelen	€ 0	€ 3.182.938	€ 3.182.938	€ 0	€ 3.139.408	€ 3.139.408	€ 0	€ 3.093.239	€ 3.093.239	€ 0	€ 3.051.877	€ 3.051.877
Overhead												
Personeelskosten - overhead	€ 306.121	€ 0	-€ 306.121	€ 304.425	€ 0	-€ 304.425	€ 281.660	€ 0	-€ 281.660	€ 298.320	€ 0	-€ 298.320
Heffing VPB	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Onvoorzien	€ 0	€ 0	€ 0	€ 6.000	€ 0	-€ 6.000	€ 7.960	€ 0	-€ 7.960	€ 6.030	€ 0	-€ 6.030
Totaal overigen	€ 306.121	€ 3.182.938	€ 2.876.817	€ 310.425	€ 3.139.408	€ 2.828.983	€ 289.620	€ 3.093.239	€ 2.803.619	€ 304.350	€ 3.051.877	€ 2.747.527
Mutaties reserves:	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Algemene reserve	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Reserve Publicatiefonds	€ 25.000	€ 12.471	-€ 12.529	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Reserve Egalisatie kapitaallasten WKO	€ 0	€ 16.086	€ 16.086	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Reserve Digitalisering/Bedrijfsvoering	€ 49.348	€ 0	-€ 49.348	€ 0	€ 10.000	€ 10.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 10.000	€ 10.000
Reserve E-depot	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 40.000	€ 40.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 40.000	€ 40.000
Reserve Website	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Reserve Dak/Zonnepalen	€ 0	€ 25.000	€ 25.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 45.000	€ 45.000	€ 0	€ 0	€ 0
Subtotaal mutaties reserves	€ 74.348	€ 53.557	-€ 20.791	€ 0	€ 50.000	€ 50.000	€ 0	€ 45.000	€ 45.000	€ 0	€ 50.000	€ 50.000
Resultaat na bestemming			€ 65.177			€ 0			€ 67.468			€ 0

(In de saldokolommen geldt: - = nadelig en + = voordelig)

4.2 Toelichting op de baten en lasten over 2025

Omschrijving programma	Realisatie 2025	Begroting 2025	Verschil
Programma archiefbeleid			
Directe archiefbeheerkosten	€ 264.180	€ 245.497	-€ 18.684
Personeelskosten	€ 1.398.443	€ 1.551.805	€ 153.361
Overige personeelskosten	€ 64.520	€ 57.980	-€ 6.540
Huisvestingskosten	€ 918.756	€ 847.131	-€ 71.625
Organisatie, beheer en administratie	€ 67.357	€ 59.730	-€ 7.627
Automatiseringskosten	€ 129.245	€ 125.840	-€ 3.405
Rente en financiering	-€ 51.653	-€ 9.000	€ 42.653
Totaal programma	€ 2.790.849	€ 2.878.983	€ 88.134
Algemene dekkingsmiddelen	€ 3.182.938	€ 3.139.408	-€ 43.530
Overhead			
Personeelskosten overhead	-€ 306.121	-€ 304.425	€ 1.696
Heffing VPB	€ 0	€ 0	€ 0
Onvoorzien	€ 0	-€ 6.000	-€ 6.000
Totaal overig	€ 2.876.817	€ 2.828.983	-€ 47.834
Saldo van baten en lasten	€ 85.968	-€ 50.000	-€ 135.968
Saldo van mutaties aan reserve publicatiefonds	-€ 12.529	€ 0	€ 12.529
Saldo van mutaties aan reserve egalisatie kapitaallasten	€ 16.086	€ 0	-€ 16.086
Saldo van mutatie aan reserve digitalisering/Bedrijfsvoering	-€ 49.348	€ 10.000	€ 59.348
Saldo van mutaties aan reserve E-depot	€ 0	€ 40.000	€ 40.000
Saldo van mutaties aan reserves dak/zonnepalen	€ 25.000	€ 0	-€ 25.000
Totaal saldo van toevoegingen/onttrekkingen reserves	-€ 20.791	€ 50.000	€ 70.791
Saldo Resultaat na bestemming	€ 65.177	€ 0	-€ 65.177

Over 2025 is op het programma archiefbeleid een batig saldo gerealiseerd van € 65-177, -. Dit is als volgt te verklaren:

-	Directe archiefbeheerkosten	-/- € 27.682,-
	Op de directe archiefbeheerkosten is een negatief resultaat gerealiseerd. Dit wordt veroorzaakt door een hogere inzet van extern archiefbewerkingsbureau 's. Deze extra inzet was noodzakelijk vanwege het tijdelijk niet kunnen invullen van een aantal vacatures.	
+	Personeelskosten	€ 85.777,-
	Op de personeelskosten is een positief resultaat behaald. Dit voordeel is het gevolg van lagere lasten uit hoofde van de Cao-afspraken dan oorspronkelijk begroot. Daarnaast hebben twee vacatures in 2025 gedurende het jaar niet (volledig) ingevuld kunnen worden, wat heeft geleid tot lagere personeelsuitgaven.	
-	Bedrijfsvoeringskosten: Huisvesting, organisatie, beheer en automatisering	-/- € 41.571,-
	Per saldo is sprake van een negatief resultaat. Dit wordt veroorzaakt door twee significantie ontwikkelingen. In de eerste plaats is het Meerjaren-onderhoudsbegroting (MJOB) van het gebouw geactualiseerd. Door de gekozen langere looptijd van het MJOB en de sterk gestegen bouwkosten zijn de jaarlijkse reserveringen verhoogd, wat resulteert in hogere jaarlijkse exploitatiekosten. Ten tweede is voor de verduurzaming een eenmalige extra uitgave gedaan in zonnepanelen en in verduurzaming van het klimaatsysteem van de depot. Deze waren beide niet in de begroting voorzien, wel op nadrukkelijk verzoek gemeenten en conform DB-besluit van 23-06-2025. Deze extra uitgave zal vanaf 2026 leiden tot een lager energieverbruik.	
+	Rente	€ 42.653,-
	Het positieve resultaat op rente is het gevolg van de overstap naar schatkistbankieren per 2025. Hierdoor is een hogere rente gerealiseerd dan waarmee in de begroting rekening was gehouden.	
+	Onvoorzien	€ 6.000, -
	Er hebben zich in het verslagjaar geen onvoorziene uitgaven voorgedaan die niet binnen de beschikbare budgetten vielen, waardoor het volledige budget voor onvoorzien is vrijgevallen.	
		€ 65.177, -

Bovenstaande zaken zijn, met uitzondering van het MJOB en de hoogte van de rente, incidentele financiële mee- en tegenvallers.

4.3 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (semi)publieke sector (WNT)

De WNT is van toepassing op Regionaal Archief Rivierenland. De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (semi)publieke sector (WNT) schrijft voor dat voor topfunctionarissen de bezoldigingsgegevens openbaar worden gemaakt in de jaarrekening. In de overzichten hieronder zijn de openbaar te maken bezoldigingsgegevens opgenomen. Het voor Regionaal Archief Rivierenland toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000, -, zijnde het algemeen bezoldigingsmaximum.

4.3.1 Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Hieronder zijn de leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking vermeld in 2025 en 2024. Naast deze topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Gegevens 2025		
bedragen x € 1		
Functiegegevens ⁵	Directeur Streekarchivaris	Adjunct Directeur
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2025	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1,0	1,0
Dienstbetrekking? ⁸	ja	ja
Bezoldiging ⁹		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 122.653	€ 87.327
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.205	€ 14.843
<i>Subtotaal</i>	€ 140.858	€ 102.170
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	€ 246.000	€ 246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹¹	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 140.858	€ 102.170
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹²	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹³	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2024		
bedragen x € 1		
Functiegegevens ⁵	Directeur Streekarchivaris	Adjunct-Directeur
Aanvang ⁶ en einde functieervulling in 2024	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1,0	1,0
Dienstbetrekking ⁸	ja	ja
Bezoldiging ⁹		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 115.683	€ 89.896
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.544	€ 14.135
<i>Subtotaal</i>	€ 132.227	€ 104.031
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	€ 233.000	€ 233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹¹	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 132.227	€104.031
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹²	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹³	N.v.t.	N.v.t.

Tabel 1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder.

Hieronder de DB- en AB leden van het Regionaal Archief Rivierenland in 2025.

Naam	Functie	Periode	Bezoldiging/ Onbezoldigd
	DB- en AB-lid	01-01-2025 t/m 31-12-2025	Onbezoldigd
	DB- en AB-lid	01-01-2025 t/m 31-12-2025	Onbezoldigd
	DB- en AB-lid	01-01-2025 t/m 31-12-2025	Onbezoldigd
	AB-lid	01-01-2025 t/m 31-12-2025	Onbezoldigd
	AB-lid	01-01-2025 t/m 31-12-2025	Onbezoldigd
	AB-lid	01-01-2025 t/m 31-12-2025	Onbezoldigd
	AB-lid	01-01-2025 t/m 09-07-2025	Onbezoldigd
	AB-lid	10-07-2025 t/m 31-12-2025	Onbezoldigd

4.3.2 Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen.

Er zijn in 2025 geen uitkeringen verstrekt wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

4.3.3 Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

5 Jaarrekening - Balans

5.1 Balans op 31 december 2025

(voor winstbestemming)

	31-12-2025	31-12-2024
ACTIVA		
Materiele vaste activa (investeringen met een economisch nut)		
Gebouwen	4.376.021	4.540.758
Gronden	738.243	738.243
Inventaris	96.877	75.592
ICT	103.019	70.494
	5.314.160	5.425.087
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar		
Schatkistbankieren	2.662.811	-
Debiteuren	28.836	27.688
	2.691.647	27.688
Liquide middelen	155	2.986.588
Overlopende activa	42.180	14.828
Totaal activa	8.048.142	8.454.191
PASSIVA		
Eigen Vermogen		
Algemene reserve	211.000	211.000
Bestemmingsreserves	736.639	358.870
Resultaat boekjaar	65.177	67.468
	1.012.816	637.338
Voorzieningen	-	331.979
Vaste schulden	6.542.490	6.826.540
Netto-vlottende schulden		
Aflossingsverplichtingen langlopende schulden	284.050	270.932
Crediteuren	24.205	275.468
Belastingen en premies sociale verzekeringen	84.320	60.374
	392.575	606.774
Overlopende passiva	100.261	51.560
Totaal passiva	8.048.142	8.454.191

5.2 Toelichting balans 31 december 2025

5.2.1 Vaste activa

Toelichting op de materiele vaste activa (investeringen met een economisch nut)

Omschrijving	Aanschafwaarde op 1-1-2025	Cum. Afschrijving t/m 2024	Boekwaarde 1-1-2025	Afschrijving 2025	Investeringen 2025	Boekwaarde 31-12-2025
Nieuwbouw	€ 6.688.513	€ 2.121.837	€ 4.566.676	€ 134.929		€ 4.431.748
Uitbreiding 2017	€ 888.143	€ 175.818	€ 712.325	€ 29.808		€ 682.516
Inventaris	€ 76.598	€ 1.006	€ 75.592	€ 7.660	€ 28.945	€ 96.877
ICT	€ 98.633	€ 28.140	€ 70.493	€ 24.658	€ 57.183	€ 103.019
TOTAAL	€ 7.751.887	€ 2.326.800	€ 5.425.086	€ 197.055	€ 86.129	€ 5.314.160

Toelichting vaste activa:

- In de boekwaarde van de nieuwbouw is een bedrag van 738.243 EUR aan grond opgenomen.

5.2.2 Vlottende activa

Toelichting op de vlottende activa

	31-12-2025	31-12-2024
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar		
BNG Schatkistbankieren	€ 2.662.811	
Debiteuren, waarvan:	€ 28.836	€ 27.688
vorderingen op openbare lichamen	€ 24.660	€ 27.188
vorderingen overig	€ 4.176	€ 500
Totaal vorderingen	€ 2.691.647	€ 27.688
Liquide middelen		
ABN AMRO Ondernemersrekening		€ 51.127
ABN AMRO Zakelijke Kwartaal Deposito		€ 2.935.305
Kas	€ 155	€ 156
Totaal liquide middelen	€ 155	€ 2.986.588
Overlopende activa		
Rente nog te ontvangen	€ 13.520	€ 9.160
Vooruit betaalde bedragen	€ 28.661	€ 5.668
Totaal overlopende activa	€ 42.180	€ 14.828

Toelichting debiteuren:

- De post debiteuren op 31-12-2025 betreffen allen kort uitstaande vorderingen (<30dagen). De vorderingen zijn terecht gestuurde facturen en zijn, op het moment van jaarrekening opstellen, reeds allemaal voldaan.

5.2.3 Vaste passiva

Toelichting reserves en voorzieningen

	Stand 31-12-2024	Stelselwijziging 2025*	Stand 01-01-2025	Mutaties 2025	Stand 31-12-2025
Reserve Algemene /Weerstandsvermogen	€ 211.000		€ 211.000	€ 0	€ 211.000
Reserve Egalisatie kapitaallasten WKO	€ 0	€ 277.346	€ 277.346	-€ 16.086	€ 261.260
Reserve Publicatiefonds	€ 0	€ 27.136	€ 27.136	€ 12.529	€ 39.665
Reserve Digitalisering/ Bedrijfsvoering	€ 200.848		€ 200.848	€ 49.348	€ 250.196
Reserve E-depot	€ 58.021		€ 58.021	€ 0	€ 58.021
Reserve Website	€ 100.000		€ 100.000	€ 0	€ 100.000
Reserve Metamorfose	€ 0	€ 27.490	€ 27.490	€ 0	€ 27.490
Reserve Dak/ Zonnepanelen	€ 0	€ 0	€ 25.000**	-€ 25.000	€ 0
Totaal reserves	€ 569.870	€ 331.979	€ 926.848	€ 20.791	€ 947.639
Voorziening Publicatiefonds	€ 27.136	-€ 27.136	€ 0	€ 0	€ 0
Voorziening Metamorfose	€ 27.496	-€ 27.490	€ 0	€ 0	€ 0
Voorziening Egalisatie kapitaallasten WKO	€ 277.346	-€ 277.346	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal voorzieningen	€ 331.979	-€ 331.979	€ 0	€ 0	€ 0

*Stelselwijziging voorzieningen naar bestemmingsreserves (BBV)

Met ingang van het boekjaar 2025 is een stelselwijziging doorgevoerd in de jaarrekening. Deze stelselwijziging betreft het herkwalficeren van bepaalde voorzieningen naar bestemmingsreserves per 1 januari 2025, conform de voorschriften van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Aanleiding en grondslag

Uit een herbeoordeling van de bestaande voorzieningen is gebleken dat een deel daarvan niet langer voldoet aan de definitie van een voorziening zoals opgenomen in het BBV. Voorzieningen dienen betrekking te hebben op concrete, juridisch of feitelijk afdwingbare verplichtingen, dan wel op duidelijk aanwijsbare risico's en kosten waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. Voor de betreffende posten is vastgesteld dat sprake is van bestemde middelen zonder een bestaande juridisch afdwingbare verplichting op balansdatum. Conform het BBV zijn deze posten daarom niet langer als voorziening verantwoord, maar aangemerkt als bestemmingsreserves, aangezien de middelen door het bestuur zijn geormerkt voor een specifiek doel.

Verwerking en presentatie

De stelselwijziging is verwerkt door het vrijvallen van de betreffende voorzieningen en het rechtstreeks doteren van de corresponderende bedragen aan de bestemmingsreserves. Deze verwerking heeft plaatsgevonden zonder resultaatimpact, aangezien het een herschikking binnen het eigen vermogen betreft.

De vergelijkende cijfers zijn, voor zover relevant en praktisch uitvoerbaar, aangepast per 1 januari 2025 om de vergelijkbaarheid te waarborgen.

Effect op vermogen en resultaat

De stelselwijziging heeft:

- geen effect op het exploitatieresultaat 2025;

- wel effect op het totaal van het eigen vermogen en de samenstelling van het eigen vermogen ad € 331.979, door een afname van de voorzieningen en een overeenkomstige toename van de bestemmingsreserves.

**** Toelichting mutaties vorig boekjaar 2024 uit batig saldo:**

Uit het batig saldo van 2024 is per 1-1-2025 een bedrag van € 25.000, - toegevoegd aan een bestemmingsreserve Dak/ Zonnepanelen. Dit is in overeenstemming met het AB besluit van 10 juli 2025 over bestemming van het positieve resultaat van 2024. Door de realisatie van de zonnepanelen in 2025 is heeft tevens ook een onttrekking plaatsgevonden ter grote van dit bedrag.

Toelichting mutaties 2025:

- Uit de reserve Egalisatie kapitaallasten WKO is een bedrag van € 16.086 onttrokken voor de egalisatie van de jaarlijkse kapitaallasten van de WKO-installatie.
- Uit de reserve publicatiefonds is per saldo een bedrag van € 12.529 toegevoegd. Dit is het gevolg van toevoeging aan de reserve van € 25.000,- van externe partijen voor realisatie van publicaties en een onttrekking van € 12.471 voor het verstrekken van een financiële bijdrage aan diverse historische publicaties en activiteiten van onze erfgoedpartners in de regio.
- Aan de reserve Digitalisering/ Bedrijfsvoering is een bedrag van € 49.348,- toegevoegd bestaande uit de in 2025 ontvangen UWV-vergoedingen inzake verlofvervanging (zwangerschaps-, geboorte- en ouderschapsverlof). Dit is in overeenstemming met het AB-besluit van 18-11-2025 en heeft tot doel de ontstane achterstand in taakvelden vanaf 2026 weer in de lopen.
- Voor 2025 was in de begroting ook opgenomen om een bedrag te onttrekken uit zowel de reserve E-depot en reserve Digitalisering/ Bedrijfsvoering voor de uitvoering van een project. Echter zijn beide projecten door beperktere personele bezetting doorgeschoven en heeft er geen onttrekking aan deze reserves plaatsgevonden.

Toelichting resultaat boekjaar

	Stand 01-01-2025	Mutaties 2025	Stand 31-12-2025
Resultaat boekjaar 2024	€ 67.468	-€ 67.468	€ 0
<i>AB besluit tot bestemming reserve dak/zonnepanelen**</i>		- € 25.000	
<i>AB besluit tot uitkering restant resultaat boekjaar naar deelnemende gemeenten</i>		-€ 42.468	
Resultaat boekjaar 2025	€ 0	€ 65.177	€ 65.177
<i>Resultaat boekjaar 2025 voor winstbestemming</i>		€ 65.177	
	€ 67.468		€ 65.177

5.2.4 Vaste schulden

Toelichting op de vaste schulden

Schulden aan kredietinstellingen	31-12-2025	31-12-2024
Leningen	€ 6.542.490	€ 6.826.540
Lening BNG 661		
Stand per 1 januari	€ 6.471.495	€ 6.607.253
Aflossing	-€ 143.038	-€ 135.758
Stand per 31 december	€ 6.328.457	€ 6.471.495
Aflossingsverplichting komend boekjaar	-€ 149.999	-€ 143.038
Langlopend deel per 31 december	€ 6.178.458	€ 6.328.457
Lening BNG 660		
Stand per 1 januari	€ 625.977	€ 747.925
Aflossing	-€ 127.894	-€ 121.948
Stand per 31 december	€ 498.083	€ 625.977
Aflossingsverplichting komend boekjaar	-€ 134.052	-€ 127.894
Langlopend deel per 31 december	€ 364.031	€ 498.083

Staat van de geldleningen

Omschrijving	jaar geldlening	hoofdsom geldlening	saldo 31-12-2024	aflossing 2025	rente 2025	annuïteit	saldo 31-12-2025
BNG 40103660	2009	€ 2.000.000	€ 625.977	€ 127.894	€ 27.359	€ 155.253	€ 498.083
BNG 40103661	2009	€ 8.000.000	€ 6.471.495	€ 143.038	€ 306.764	€ 449.802	€ 6.328.457
		€ 10.000.000	€ 7.097.472	€ 270.932	€ 334.123	€ 605.055	€ 6.826.540

(inclusief aflossingsverplichting looptijd < 1 jaar)

Voor de geldlening is het gehanteerde rentepercentage 4,75%.

Garantstelling deelnemende gemeenten aan BNG: De deelnemende gemeenten staan op basis van artikel 26 van de Gemeenschappelijke Regeling voor de geldleningen garant bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

5.2.5 Vlottende passiva

Toelichting op de netto-vlottende schulden en de overlopende passiva

	31-12-2025	31-12-2024
Aflossingsverplichtingen langlopende schulden		
Leningen BNG	€ 284.050	€ 270.932
Totaal aflossingsverplichtingen langlopende schulden	€ 284.050	€ 270.932
Crediteuren		
Crediteuren	€ 24.206	€ 275.468
Totaal crediteuren	€ 24.206	€ 275.468
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	€ 84.320	€ 60.374
Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	€ 84.320	€ 60.374
Overlopende passiva		
Vooruit ontvangen bedragen		€ 26.375
Nog te ontvangen facturen	€ 48.501	€ 25.185
Verplichting (overmatig) bovenwettelijk verlof en IKB-verlof	€ 51.760	
Totaal overlopende passiva	€ 100.261	€ 51.560

Toelichting crediteuren:

- De post crediteuren 31-12-2025 betreffen allen facturen uit de laatste maand (<30dagen), veelal van zaken die ook pas in de laatste maand tot afronding zijn gekomen. Deze facturen zijn allen correct en zijn, op het moment van jaarrekening op stellen, allemaal betaald.
- De post crediteuren 31-12-2024 was uitzonderlijk hoog en was het gevolg van een aantal rekeningen ontvangen op 31-12-2024. Het streven is om deze zo laag mogelijk te houden.

5.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

5.3.1 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

In deze jaarrekening wordt verslag uitgebracht over de periode van 1 januari 2025 tot en met 31 december 2025. De richtlijnen volgens het BBV worden gevolgd.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

5.3.2 Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - o Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op de door het Algemeen Bestuur d.d.10-07-2024 is vastgesteld;
 - o Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien deze niet tijdig aan het algemeen bestuur zijn gemeld.

Ten aanzien van het M&O criterium (Misbruik en Oneigenlijk gebruik) is het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording;

De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025 alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:

- Een verantwoordingsgrens van 2% (zijnde € 68.000,-) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
- Een rapporteringtolerantie van 2% is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

5.3.3 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben. Voor verplichtingen tot herstel na afloop van het gebruik

van het actief (ontmantelingskosten) wordt een voorziening getroffen voor het verwachte bedrag op het moment van activering. Dit bedrag wordt verwerkt als onderdeel van de boekwaarde van het actief waartegenover voor het gehele bedrag een voorziening wordt gevormd.

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

De afschrijving op gebouwen en installaties geschiedt op basis van annuïteiten. Gebouwen worden afgeschreven over een economische levensduur van 40 jaar en installaties over een economische levensduur van 20 jaar, waarbij de kapitaallasten worden berekend volgens de annuïteitenmethode met een rekenrente van 4,75%.

Voor de overige materiële vaste activa gebeurt de afschrijving op basis van lineaire afschrijvingen van de verkrijgingsprijs, gebaseerd op de geschatte economische levensduur. In 2025 betrof dit de volgende afschrijftermijnen:

- Inventaris 10 jaar
- ICT-middelen 4 jaar

Op investeringen wordt afgeschreven met ingang van het boekjaar volgend op het jaar van ingebruikname.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan het gebouw en de installaties is een onderhoudsvoorziening voor groot onderhoud gevormd. Deze voorziening is in beheer bij de VvE, waar het RAR samen met Thius elk voor 50% deelnemer van is. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt. Hiervoor is een Meerjarenonderhoudsbegroting (MJOB) opgesteld voor installaties en bouwkundige zaken.

5.3.4 Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

5.3.5 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

5.3.6 Reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen bestaan uit middelen die aangewend kunnen worden voor een bepaald doel. Onttrekkingen en dotaties aan deze reserves is uitsluitend toegestaan als deze in lijn zijn met de doelstelling van de reserve of voorziening. Hieronder een korte toelichting op de doelstelling per reserve dan wel voorziening.

Algemene reserve

De algemene reserve dient als weerstandsvermogen en heeft tot doel het opvangen van financiële risico's en onvoorziene tegenvallers. De gewenste omvang van deze reserve is vastgesteld in de Beleidsnota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2024–2028 d.d. 24-11-2023 (zie bijlage 2).

Bestemmingsreserve Egalisatie kapitaallasten WKO

Deze bestemmingsreserve dient ter egalisatie van de kapitaallasten van de WKO-installatie. De reserve wordt aangewend ter dekking van de overeengekomen kapitaallasten die samenhangen met de investering, waarvan het eigendom sinds 2022 bij Thius berust.

Bestemmingsreserve Publicatiefonds

Deze bestemmingsreserve dient bekostiging van interne en externe publicaties die bijdragen aan de uitvoering van de doelstellingen van de organisatie. Dit betreft zowel de dotaties als de onttrekkingen aan deze reserve.

Bestemmingsreserve Digitalisering / Bedrijfsvoering

Deze bestemmingsreserve dient ter dekking van investeringen en kosten in het kader van digitalisering en de verbetering van de bedrijfsvoering en het inhalen van eventuele achterstanden.

Bestemmingsreserve E-depot

Deze bestemmingsreserve dient ter dekking van kosten die samenhangen met de inrichting, het beheer en de doorontwikkeling van het e-depot.

Bestemmingsreserve Website

Deze bestemmingsreserve dient ter dekking van investeringen en kosten die samenhangen met de vernieuwing, ontwikkeling, het beheer en het onderhoud van de website.

Bestemmingsreserve Metamorfoze

Deze bestemmingsreserve dient ter dekking van kosten die samenhangen met de uitvoering van projecten gerelateerd aan Metamorfoze. De reserve wordt aangewend voor de conservering, digitalisering en duurzame toegankelijkheid van collecties in het kader van de landelijke Metamorfoze-regeling.

Bestemmingsreserve dak/zonnepanelen

Deze bestemmingsreserve dient ter dekking van kosten die samenhangen met de uitvoering van het project dak lekkage en realisatie zonnepanelen.

5.3.7 Vaste schulden

De vaste schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

De rente en aflossing over het vierde kwartaal, die contractueel per 1 januari van het daaropvolgende jaar worden betaald, zijn toegerekend aan het verslagjaar en derhalve reeds verwerkt in de cijfers per balansdatum.

5.3.8 Netto-vlottende schulden

De netto-vlottende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Daar waar geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde.

5.4 Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Er zijn een aantal niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen, deze zijn hieronder opgenomen.

5.4.1 Rechten

- DVA waterschap: Er is een contract met dienstverleningsafspraken met het Waterschap Rivierenland afgesloten voor een periode van 10 jaar (2025 t/m 2034). De jaarlijkse opbrengsten bedragen 243.500 EUR (prijspeil 2025) voor het beheer van de archieven. Daarnaast worden additionele diensten verleend waarvan de financiële omvang jaarlijks wijzigt inzake archiefbeheer, toezicht en E-depot taken.
- DVA GR-en: Er zijn diverse dienstverleningsafspraken gemaakt met Gemeenschappelijke Regelingen in regio rivierenland, waarvan de financiële omvang jaarlijks wijzigt, voor specifieke dienstverlening inzake archiefbeheer, toezicht en E-depot taken.
- Het Regionaal Archief Rivierenland neemt voor 50% deel in de Vereniging van Eigenaars (VvE) van het gebouw aan het J.S. de Jongplein te Tiel, samen met woningcorporatie Thius. Uit deze deelname vloeit voort dat het RAR gerechtigd is tot 50% van de liquide middelen van de VvE, waaronder begrepen de middelen die zijn bestemd voor onderhoud en beheer van het gebouw op basis van de meerjarenonderhoudsbegroting (MJOB).

5.4.2 Verplichtingen

- Leasecontracten: Er zijn meerdere leasecontracten aanwezig voor een periode van 3 tot 5 jaar, met een beperkte financiële omvang van in totaal circa € 18.000 per jaar. Denk hierbij aan koffieautomaten, multifunctionals en digitaliseringsapparatuur en software.
- Overeenkomst Arbodienst: er is een meerjarig contract afgesloten voor arbodienstverlening, deze loopt tot 2027 en heeft een financiële omvang van circa € 6.800 per jaar

6 Jaarrekening - Rechtmatigheidsverantwoording

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland (RAR) toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de kaders (par 1.2) in de jaarrekening is het door het Algemeen Bestuur vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het Algemeen Bestuur van het RAR bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 68.000,- (afgerond op duizendtallen). De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

6.1 Bevindingen

Het Dagelijks Bestuur van het RAR stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 89.230,- bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 68.000,-. Deze niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het Dagelijks Bestuur van het RAR acceptabel op basis van door het Algemeen Bestuur vastgestelde afspraken. Zie hiervoor ook het onderstaande overzicht.

Toetsingscriterium voor de rechtmatigheidsverantwoording	
Begrotingscriterium	€ 89.230
Overschrijding lasten programma	€ 89.230
Overschrijding investeringsbudgetten	€ 0
Niet geautoriseerde reserve mutaties	€ 0
Voorwaardecriterium	€ 0
Geen afwijkingen geconstateerd	
Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium	€ 0
Geen afwijkingen geconstateerd	
Totaal rechtmatigheidsfouten	€ 89.230
Waarvan acceptabel	€ 89.230
<i>Begrotingsafwijkingen die geheel worden gecompenseerd door direct gerelateerde baten en daarmee acceptabel zijn. (als gevolg van artikel 4.1 van de financiële verordening Regionaal Archief Rivierenland 2025)</i>	
Waarvan niet-acceptabel	€ 0
Saldo resterende rechtmatigheidsfouten	€ 0

Toelichting hierbij is dat er tegelijk met het realiseren van deze overschrijding in lasten hier direct aan gerelateerde baten van € 89.230,- zijn gerealiseerd. Door deze extra baten is het totale financiële effect positief en zijn de geconstateerde onrechtmatigheden volgens het Dagelijks Bestuur als acceptabel verklaard.

Hiermee voldoet het RAR aan de vereisten van de rechtmatigheidsverantwoording.

7 Jaarrekening - Overige gegevens

7.1 Controle verklaring van de onafhankelijke accountant

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Archief Rivierenland (RAR)

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van de Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Archief Rivierenland (RAR) te Tiel gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van de Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Archief Rivierenland (RAR) op 31 december 2025 alsmede van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), de begroting en de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder de verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 10 juli 2024.

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten over 2025;
2. de balans per 31 december 2025, en;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. de rechtmatigheidsverantwoording over 2025;
5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het door het algemeen bestuur op 18 november vastgestelde Notitie Rapporteringstolerantie en financiële verordening 2025 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Archief Rivierenland (RAR) zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 68.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten en onzekerheden 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 en 3 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2025. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 10.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve- of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o 'Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- Het jaarverslag waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.
- Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening en getrouw weergeven van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen op 31 december 2025 alsmede van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), de begroting en de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder de verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 10 juli 2024.

In dit kader is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de Gemeenschappelijke Regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden, waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen, toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de Gemeenschappelijke Regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het door het algemeen bestuur op 18 november 2025 vastgestelde Notitie Rapporteringstolerantie en financiële verordening 2025 en het Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controleinformatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
 - het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Gemeenschappelijke Regeling;
 - het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
 - het vaststellen dat de door de directie gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de Gemeenschappelijke Regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder.
- Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring.
- Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de Gemeenschappelijke Regeling;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
 - het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

‘s-Gravenhage, 19 maart 2026

NOVA Overheidsaccountants,
handelsnaam van NOVA Accountants B.V.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: FORMAT VOOR DE DEELENDE GEMEENTEN

Informatie voor de jaarrekening van deelnemende gemeenten over de effecten en de betrokkenheid hierbij van de gemeenschappelijke regeling RAR.

1. Naam	Regionaal Archief Rivierenland
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
3. Adres en Vestigingsplaats	J.S. de Jongplein 3, 4001 WG Tiel
4. Doelstelling en openbaar belang	Het Regionaal Archief heeft tot doel het binnen het samenwerkingsgebied vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis en vervult daartoe de volgende taken: a) de zorg voor en/of het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van de deelnemers; b) het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de deelnemers voor zover deze niet zijn overgebracht; c) het beheer van in de archiefbewaarplaats uitgeplaatste archiefbescheiden van de deelnemers (indien van toepassing); d) de zorg voor en het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van instanties die niet bestuurlijk in de regeling participeren en waaraan op contractbasis diensten worden verleend, en e) het stimuleren van de lokale en de regionale geschiedbeoefening en het daartoe aanleggen, beheren en bewaren van een zo compleet mogelijke collectie relevant bronnenmateriaal op het gebied van de lokale- en regionale geschiedenis.
5. Relatie met taakveld overhead	De bijdrage aan het RAR is voor de gemeenten een last die verantwoord wordt op Taakveld 0.4 Overhead (zie paragraaf 2.3.2 Overzicht van de kosten van Overhead).
6. Deelnemende gemeenten	Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel.
7. Bestuurlijk belang	De deelnemende gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen en het Dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Archief Rivierenland. Daarnaast zijn raadsleden betrokken bij de AB-vergaderingen via een BOV-constructie (beeldvormende en oordeelsvormende vergadering).
8. Financieel belang	Het aan het RAR ter beschikking gesteld bedrag is niet verhaalbaar als het RAR failliet gaat, onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.
9. Eigen Vermogen	Eigen Vermogen per 31-12-2025 : Reserves € 947.639 en een batig saldo € 65.177
10. Vreemd Vermogen	Vreemd Vermogen per 31-12-2025: € 7.035.326
11. Financieel resultaat	Financieel resultaat over 2025 bedroeg het batig saldo van € 65.177
12. Email	info@regionaalarchiefrivierenland.nl
13. Website	www.regionaalarchiefrivierenland.nl
14. Telefoon	Telefoon [REDACTED]
15. Risicoprofiel	Laag

BIJLAGE 2: BELEIDSNOTA RISICOMANAGEMENT EN WEERSTANDSVERMOGEN

**Beleidsnota risicomanagement en
weerstandsvermogen**
2024 - 2028

Auteurs	
Datum	24-11-2023
Ons kenmerk	1628-24248
Versiebeheer/status	Versie 1.0 ter bespreking in het DB 12 februari

Managementsamenvatting

Het Regionaal Archief Rivierenland (RAR) is een gemeenschappelijke regeling waaraan zeven gemeenten in het westelijk Gelders rivierengebied deelnemen en dienstverleningsovereenkomsten heeft met Waterschap Rivierenland en andere gemeenschappelijke regelingen in de regio. Daarnaast doet het Regionaal Archief Rivierenland dienst als historisch informatie- en documentatiecentrum. Bij het realiseren van de doelen en het uitvoeren van haar taak horen kansen en bedreigingen. In het financieel beleid spelen risicomanagement en weerstandsvermogen dan ook een belangrijke rol. Risicomanagement is het geheel van activiteiten en maatregelen gericht op het expliciet en systematisch omgaan met en het beheersen van risico's. Weerstandsvermogen is een element in de financiële houdbaarheid van de begroting en de financiële positie van het Regionaal Archief Rivierenland. In het bijzonder geldt dat het weerstandsvermogen een rol speelt als middel om dreigende onverwachte financiële tegenvallers het hoofd te bieden.

Het risicomanagementbeleid bij het RAR heeft tot doel de continuïteit van de organisatiedoelen te waarborgen en de vermogenspositie beschermen. Het RAR wil actief haar risico's beheersen en kunnen opvangen en wil voorkomen dat incidentele tegenvallende financiële resultaten verhaald moeten worden op de gemeenten. Om dit doel te bereiken worden risico's periodiek geïnventariseerd en onderzocht hoe hier in de bedrijfsvoering op te anticiperen zodat er passende beheersmaatregelen genomen worden. Met de inzet van deze beheersmaatregelen blijft er nog altijd een financieel restrisico over. Op grond van wettelijke voorschriften is het RAR verplicht voorzieningen te vormen om dergelijke kwantificeerbare risico's op te vangen. De beschikbare weerstandscapaciteit van de organisatie zijn de aanwezige middelen om dergelijke restrisico's mee op te vangen. Indien deze in voldoende mate aanwezig zijn heeft het RAR mogelijkheid om ook in ongunstige tijden haar activiteiten te kunnen voortzetten. Deze notitie geeft inzicht in benodigde weerstandscapaciteit op basis van de risico's en zet dit af tegen het beschikbare weerstandscapaciteit in de periode 2024 tot en met 2028.

De conclusies uit deze periodieke inventarisatie van risico's en duiding van weerstandsvermogen zijn:

- Een groot deel van de geïdentificeerde risico's (9 van de 14 risico's) kunnen worden opgevangen in de bedrijfsvoering van de organisatie. Dit zijn veelal risico's die een structureel en/of verplicht karakter hebben en kunnen indien nodig tijdig opgenomen worden in de begrotingscyclus mochten deze zich aandienen;
- Voor de overige geïdentificeerde risico's (5 van de 14 risico's) geldt dat ze incidenteel van aard zijn en veelal om een directe oplossing, dan wel handeling vragen om de gevolgschade te minimaliseren. In eerste instantie dienen dergelijke risico's door het RAR zelf te worden beheerst met behulp van middelen uit de huidige begroting dan wel middels een daarvoor geëigende voorziening ofwel weerstandscapaciteit.
- De beschikbare weerstandscapaciteit over de jaren 2024 tot en met 2028 biedt, gezien de risico's, voldoende weerstandsvermogen.
- Het RAR zorgt middels haar (meerjaren)begroting ervoor dat de beschikbare weerstandscapaciteit niet onder de norm komt te liggen, welke is vastgesteld door het Algemeen Bestuur in 2014.
- Deze nota vraagt tot 2028 niet om een begrotingswijziging ten opzichte van de meerjarenbegroting 2025-2028.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	2
Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	4
1.1 Doelstellingen van deze nota	4
1.2 Totstandkoming van deze nota	4
1.3 Leeswijzer	5
2 Risicomanagement	6
2.1 Wat is risicomanagement?	6
2.2 Risicomanagementbeleid RAR	6
2.3 Risico's en beheersmaatregelen.....	7
2.4 Kwantificeren van risico's.....	8
3 Weerstandsvermogen	9
3.1 Benodigde weerstandscapaciteit	9
3.2 Beschikbare weerstandscapaciteit	9
3.3 Weerstandsvermogen: de ratio en systematiek	11
3.4 Conclusies voor inrichting van het weerstandsvermogen	12
Bijlage 1 : Risico's en beheersmaatregelen	13

1 Inleiding

Het Regionaal Archief Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling waaraan 7 gemeenten in het westelijk Gelders rivierengebied deelnemen: Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel en dienstverleningsovereenkomsten heeft met Waterschap Rivierenland en andere gemeenschappelijke regelingen in de regio. Daarnaast doet het Regionaal Archief Rivierenland dienst als historisch informatie- en documentatiecentrum. Basis van de regeling is de uitvoering van de Archiefwet waarin het beheer en de beschikbaarstelling van openbare archieven is geregeld. Het RAR heeft als taak deze te bewerken, beheren, bewaren en toegankelijk te maken en houden voor het publiek. Volgens de wet is het RAR ook belast met toezicht op de (nog) niet overgebrachte archieven.

Bij het realiseren van de doelen en het uitvoeren van onze taak horen kansen en bedreigingen. In het financieel beleid spelen risicomanagement en weerstandsvermogen dan ook een belangrijke rol. Risicomanagement is het geheel van activiteiten en maatregelen gericht op het expliciet en systematisch omgaan met en het beheersen van risico's. Weerstandsvermogen is een element in de financiële houdbaarheid van de begroting en de financiële positie van het Regionaal Archief Rivierenland. In het bijzonder geldt dat het weerstandsvermogen een rol speelt als middel om dreigende onverwachte financiële tegenvallers het hoofd te bieden.

1.1 Doelstellingen van deze nota

Deze nota heeft een aantal doelstellingen:

1. Stimuleren en vergroten risicobewustzijn.
Het actief uitvoeren van risicomanagementbeleid, draagt bij aan een vergroot risicobewustzijn van de organisatie. Bewust zijn van onzekerheden en het belang van de beheersing daarvan creëert een structuur van continue analyse, beoordeling en ordening.
2. Inzicht krijgen in de risico's en de eventuele mogelijkheden om deze te beheersen.
Dankzij risicomanagementbeleid worden de risico's inzichtelijk en vormt het de basis voor het beheersen van de risico's: welke risico's verzekeren we, dragen we zelf of stellen we andere beheersmaatregelen voor op?
3. Inzicht in de beschikbare middelen of wel de beschikbare weerstandscapaciteit om de gevolgschade van dergelijke risico's op te kunnen vangen. Alsmede een toets of er voldaan wordt aan de vastgestelde norm voor het benodigde weerstandsvermogen
4. Voldoen aan wettelijke verplichting (BBV).¹

Met deze notitie wordt mede invulling gegeven aan artikel 7, lid 1b van de Financiële verordening Regionaal Archief Rivierenland 2023. Hierin is bepaald dat het Dagelijks Bestuur zorg draagt voor het beheersen van de risico's die kunnen leiden tot financiële gevolgen. In het kader van artikel 10, lid 2 van de eerder genoemde verordening is in het proces tevens stilgestaan bij de frauderisico's en bij mogelijke maatregelen ter voorkoming ervan.

1.2 Totstandkoming van deze nota

Deze nota is tot stand gekomen op basis van de samenwerking met een externe adviseur op het gebied van risicomanagement en weerstandsvermogen. Ten grondslag aan deze nota liggen de eerder geproduceerde notitie over *risicomanagement en weerstandsvermogen* bij het RAR uit 2014 en geüpdatet in 2017 en 2021. Eenzelfde methodiek is ook nu weer gehanteerd en de risico's uit

¹ Volgens het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) en de financiële verordening zijn gemeenten en gemeenschappelijke regelingen verplicht jaarlijks inzicht te geven in de risico's die zij lopen en dienen zij een toelichting te geven op het weerstandsvermogen in de jaarstukken.

deze notities zijn in de inventarisatie meegenomen als input. Het totaal aan actuele risico's is geïnterpreteerd in een risicosessie die werd gefaciliteerd door de externe adviseur waaraan een speciaal daarvoor samengesteld kernteam van medewerkers deelnam. Vooraf werd ieder van hen gevraagd aan te geven welke risico's zij zagen voor het RAR, in welke mate deze risico's worden beheerst en wat de eventuele financiële gevolgen zouden zijn. Daarbij is gekozen voor een zo ruim mogelijke indeling, teneinde de deelnemers uit te nodigen alle denkbare risico's voor het RAR in ogenschouw te nemen. In de risicosessie zijn vervolgens inzichten en opvattingen uitgewisseld, waarmee een gedeeld inzicht werd verkregen over de risico's van het RAR en over de vervolgstappen die nodig zijn voor verdere beheersing van de risico's. Aan de sessie werd ook deelgenomen door het lid van het Dagelijks Bestuur dat financiën als aandachtsgebied heeft. Zijn rol was die van klankbord voor de andere deelnemers.

De uitkomsten van de risicosessie zijn vervolgens vertaald naar kwantificeerbare risico's die als input hebben gediend voor het benodigde weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de methode voor risicomanagement uiteengezet, waarbij wordt ingegaan op risicomanagementbeleid, de geïdentificeerde risico's, de methodiek voor het kwantificeren en beheersen van de risico's. Hoofdstuk 3 gaat in op het weerstandsvermogen, hoe wordt dit berekend en welke hoogte van de weerstandsratio wordt nagestreefd? Ook wordt inzichtelijk gemaakt wat de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit is.

2 Risicomanagement

2.1 Wat is risicomanagement?

Risicomanagement is het periodiek inventariseren van risico's en de mogelijkheid om in de bedrijfsvoering hierop te anticiperen en passende beheersmaatregelen te nemen. Een risico is de kans dat een gebeurtenis zich voordoet. Het gaat dan om die risico's die een wezenlijk (negatief) effect hebben op de (continuïteit van de) bedrijfsvoering. Risicomanagement raakt zowel de financiële als de niet-financiële risico's. Het is geen exacte wetenschap. Wij willen benadrukken dat risico's niet altijd exact te kwantificeren zijn.

2.2 Risicomanagementbeleid RAR

Het risicomanagementbeleid is de basis voor het verankeren van risicomanagement in de organisatie en vormt het kader waarbinnen risicomanagement wordt uitgevoerd. Het beleid is gestoeld op de uitgangspunten van risicomanagement² en wordt periodiek vastgesteld. Elke vier jaar wordt het beleid ten aanzien van risicomanagement en weerstandsvermogen geëvalueerd en zo nodig herzien. Wanneer binnen deze vier jaar actuele ontwikkelingen ertoe leiden dat er behoefte is aan een eerdere herziening, wordt hierop geanticipeerd.

Primair uitgangspunt is dat de deelnemende gemeenten op grond van de gemeenschappelijke regeling uiteindelijk gezamenlijk aansprakelijk zijn voor de financiële resultaten van het RAR. Om de volgende redenen is er voor gekozen om voor het RAR een eigen beleidskaders voor risicomanagement te ontwikkelen en om binnen de gemeenschappelijke regeling financiële weerstand te bouwen:

- Om risico's actief te beheersen en het RAR ook zelf verantwoordelijkheid te laten nemen voor de bedrijfsvoering en de resultaten;
- Op grond van wettelijke voorschriften is het RAR verplicht voorzieningen te vormen voor kwantificeerbare risico's, verplichtingen en verliezen.

Het RAR hanteert de volgende uitgangspunten voor het risicomanagement:

- Het RAR wil de continuïteit van de organisatiedoelen waarborgen en de vermogenspositie beschermen;
- Het RAR wil actief haar risico's beheersen en kunnen opvangen en wil voorkomen dat incidenteel tegenvallende financiële resultaten verhaald moeten worden op de gemeenten.

² Denk hierbij aan het proces van identificeren van risico's het vaststellen van beheersmaatregelen en het kwantificeren van het restrisico, het uitvoeren van het plan en evalueren.

2.3 Risico's en beheersmaatregelen

In de risicosessie zijn de risico's geïnventariseerd vanuit een zo breed mogelijk aantal invalshoeken en risicocategorieën, te weten:

- Politiek bestuurlijk / maatschappelijk
- Organisatorisch
- Financieel
- Juridisch
- Personeel

Ook is gekeken naar beheersmaatregelen per risico en de mogelijke financiële schade mocht het risico zich voordoen. Het totaal overzicht aan geïdentificeerde risico's is opgenomen in bijlage 1. Totaal zijn er 14 risico's geïdentificeerd als mogelijk risico voor de bedrijfsvoering van het RAR.

De uitkomst van deze risicosessie kunnen als volgt worden samengevat:

- Een groot deel van de risico's (9 stuks) zijn ontwikkelingen van buitenaf die tijdig gesignaleerd kunnen worden en veelal ook een structureel en/of verplicht karakter hebben om hier als RAR op te anticiperen. Wat betekent dat dit tijdig opgenomen kan worden in de begrotingscyclus (P&C-Cyclus). De eventuele kosten hiervan hebben veelal een structurele doorwerking in de begrotingen voor komende jaren. Deze worden opgevangen door de deelnemende gemeenten. Van dergelijke risico's is het niet nodig om eventuele (incidentele) gevolgschade op te nemen in het benodigde weerstandscapaciteit (zie bijlage 1 voor de toelichting op deze 9 risico's).
- Het overige deel van de risico's (5 stuks) is niet op deze wijze op te vangen. Voor deze risico's geldt dat ze incidenteel van aard zijn en veelal om een directe oplossing, dan wel handeling vragen om de gevolgschade te minimaliseren. In eerste instantie dienen dergelijke risico's door het RAR zelf te worden beheerst met behulp van middelen uit de huidige begroting dan wel middelen een daarvoor geëigende voorziening ofwel weerstandscapaciteit.

Hieronder is van deze 5 risico's die in eerste instantie door het RAR zelf moeten worden beheerst, aangegeven wat de kans van optreden is, alsmede een inschatting van de financiële gevolgen (range van minimaal tot maximaal), indien het risico zich daadwerkelijk voordoet (restrisico).

Risico	Kans	Financieel gevolg (inschatting restrisico)
Politiek bestuurlijk en maatschappelijk Uittreding van een deelnemer of beëindiging van een overeenkomst	Minder dan 1 maal per 5 jaar	€ 300.000 - € 500.000
Organisatorisch Afhankelijkheid specialistische leveranciers	Minder dan 1 maal per 5 jaar	€ 300.000 - € 500.000
Organisatorisch Calamiteiten met schade aan gebouw en archief	Minder dan 1 maal per 5 jaar	€ 300.000 - € 500.000
Organisatorisch Cybercriminaliteit	1 maal per 5 jaar	€ 50.000 - € 150.000
Juridisch Naleven van de wet- en regelgeving	Minder dan 1 maal per 5 jaar	€ 25.000 - € 75.000

Bij het bepalen van het financiële gevolg van het risico's wordt steeds uitgegaan van het restrisico, ofwel: het initiële risico minus de effecten van de beheersmaatregelen. Om tot een weloverwogen besluit te komen in beheersmaatregelen, is steeds de effectiviteit en proportionaliteit van de maatregel in overweging genomen. Zoals in hoeverre is het beïnvloedbaar? Zijn de maatregelen die hieruit voortvloeien ook daadwerkelijk uitvoerbaar en in verhouding tot het resultaat? Is het niet goedkoper om het risico te accepteren in plaats van premie te betalen aan de verzekeraar? Een uitgebreide omschrijving van de beheersmaatregelen per risico is te vinden in bijlage 1.

2.4 Kwantificeren van risico's

In deze paragraaf wordt besproken op welke wijze we de risico's omzetten in gekwantificeerde risico's die te samen de omvang van een weerstandscapaciteit bepalen als middel om dreigende onverwachte financiële tegenvallers het hoofd te kunnen bieden. Tijdens de kwantificering van de risico's wordt steeds uitgegaan van het restrisico, hierin zijn de effecten van de beheersingsstrategie reeds afgetrokken van het initiële risico dat wordt gelopen.

Zoals eerder aangegeven zijn risico's niet altijd exact te kwantificeren. Om deze reden worden de risico's gewaardeerd de hand van een wegingsmethodiek met een klasse voor kans en voor gevolg, zie de tabellen hieronder. Dit is een beproefde methodiek in risicomangement en geeft inzicht in een te reserveren capaciteit voor de risico's te samen.

Kans		
Klasse	Aantal keren	Kans
1	Minder dan 1 maal per 5 jaar	0,2
2	1 maal per 5 jaar	0,4
3	1 maal per 2 jaar	0,6
4	1 maal per jaar	0,8
5	Meerdere keren per jaar	1,0

Gevolg			
Klasse	Gevolg	Inschatting omvang restrisico	Verwachtingswaarde
1	Zeër klein gevolg	€ 1 – € 25.000	€ 15.000
2	Klein gevolg	€ 25.000 – € 75.000	€ 50.000
3	Gemiddeld gevolg	€ 75.000 – € 125.000	€ 100.000
4	Groot gevolg	€ 125.000 – € 175.000	€ 150.000
5	Zeër groot gevolg	> € 175.000	€ 250.000

Zoals blijkt uit de tabellen, worden er 5 kans- en 5 gevolgklassen gehanteerd. Om tot een inschatting van het risico te komen worden beide scores met elkaar vermenigvuldigd (kans x verwachtingswaarde).

Gekwantificeerde risico's.

Op basis van deze uitgangspunten komen we tot de volgende kwantificering van de risico's. Deze leveren samen een te reserveren capaciteit van € 200.000,-.

Risico	Kans	Verwachtingswaarde	Capaciteit
Politiek bestuurlijk en maatschappelijk Uittreding van een deelnemer of beëindiging van een overeenkomst	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Afhankelijkheid specialistische leveranciers	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Calamiteiten met schade aan gebouw en archief	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Cybercriminaliteit	0,4	€ 100.000	€ 40.000
Juridisch Naleven van de wet- en regelgeving	0,2	€ 50.000	€ 10.000
Totaal aan risico's			€ 200.000

3 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van het RAR geeft inzicht in hoeverre zij het vermogen heeft om ook in ongunstige tijden haar activiteiten te kunnen voortzetten. Om tot het weerstandsvermogen te komen dienen we zowel het **benodigde** weerstandscapaciteit (risico's) als de **beschikbare** weerstandscapaciteit (middelen) inzichtelijk te hebben. Hieruit valt meteen de sterke link met risicomanagement op te maken, want: welke ongunstige, financiële gevolgen riskeren wij als organisatie?

In dit hoofdstuk beschrijven we wat we verstaan onder de begrippen weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen, waarbij we tevens een overzicht geven van deze capaciteiten voor het RAR. Vervolgens wordt ingegaan op de hoogte van de ratio en hoe om te gaan met afwijkingen.

3.1 Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit is het bedrag dat nodig is om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen. Met andere woorden, de financiële impacts van alle risico's te samen vormen het benodigde weerstandscapaciteit. Hieronder het overzicht van het benodigde weerstandsvermogen van het RAR (uit paragraaf 2.4).

Risico	Kans	Verwachtingswaarde	Capaciteit
Politiek bestuurlijk en maatschappelijk Uittreding van een deelnemer of beëindiging van een overeenkomst.	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Afhankelijkheid specialistische leveranciers	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Calamiteiten met schade aan gebouw en archief	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Cybercriminaliteit	0,4	€ 100.000	€ 40.000
Juridisch Naleven van de wet- en regelgeving	0,2	€ 50.000	€ 10.000
Totaal aan risico's			€ 200.000

3.2 Beschikbare weerstandscapaciteit

De middelen en mogelijkheden waarover het RAR beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken, behelst de beschikbare weerstandscapaciteit. Het is een buffer die ervoor zorgt dat de organisatiedoelstellingen, het bestaande beleid en het voorzieningenniveau niet direct in gevaar komen wanneer risico's werkelijkheid worden.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat bij het RAR bestaan uit de volgende componenten:

1. Eigen vermogen in de vorm van reserves

In het eigen vermogen kent het RAR twee type reserves.

De eerste is de algemene reserve welke als buffer dient ter afdekking van risico's en om incidentele tegenvallers op te vangen (bij het RAR heet deze reserve dan ook 'Weerstandsvermogen').

De tweede is de bestemmingsreserves. Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan een bepaalde bestemming (doelstelling) is gegeven en derhalve voor het realiseren van die doelstelling geormerkt is. Binnen de bestemmingsreserves zijn er een tweetal categorieën te onderscheiden. De zogenaamde beklemd bestemmingsreserves en de niet-beklemd bestemmingsreserves.

Beklemde bestemmingsreserves

De bekleemde bestemmingsreserves zijn bestemmingsreserves waar als gevolg van eerder besluitvorming een harde claim op ligt en dus geen onderdeel vormen van de beschikbare weerstandscapaciteit. Reserves ter afdekking van de kapitaallasten van investeringen zoals bij de reserve 'Website' zijn voorbeelden hiervan.

Niet bekleemde bestemmingsreserves

De niet bekleemde bestemmingsreserves zijn bestemmingsreserves waar geen harde claim op ligt. Deze reserves vormen wel onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit. Voorbeelden van dergelijke reserves zijn de bestemmingsreserve als 'E-depot' en 'Digitalisering en bedrijfsvoering'. Deze reserves hebben uiteraard een doel, maar hier liggen nog geen concrete claims op.

2. Post voor onvoorzien in de begroting

De begroting van het RAR bevat een verplichte post voor onvoorziene lasten vanuit de verslaggevingsvoorschriften. Deze is jaarlijks ca. € 5.000 (op basis van de begroting 2022). De post onvoorzien heeft als doel onvoorziene uitgave op te vangen. Gezien de geringe omvang van deze post tellen we deze niet mee in de berekening van de weerstandscapaciteit.

Voor de berekening van het weerstandscapaciteit wordt de algemene reserve en de niet bekleemde bestemmingsreserves meegeteld. Waarbij voor de niet bekleemde bestemmingsreserves geldt dat er in de begroting en meerjarenramingen voor komende jaren (2024 tot 2028) concrete plannen zijn die zorgen voor een claim op deze reserve. Dit zorgt ervoor dat deze bestemmingsreserves in de tijd in omvang zullen afnemen, en daarmee de weerstandscapaciteit zal verminderen. Onderstaand is de afname van deze reserves over de jaren 2024 – 2028 en het effect ervan op de beschikbare weerstandscapaciteit inzichtelijk gemaakt.

Reserves	Omvang reserve per 31-12-2023	Beschikbaar weerstands-capaciteit					
		per 31-12-2023	per 31-12-2024	per 31-12-2025	per 31-12-2026	per 31-12-2027	per 31-12-2028
Algemene reserve							
Reserve Weerstandvermogen	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000
Bestemmingsreserves							
Reserve E-depot	€ 58.021	€ 58.021	€ 48.021	€ 38.021	€ 28.021	€ 18.021	€ 8.021
Reserve Digitalisering/ Bedrijfsvoering	€ 200.848	€ 200.848	€ 160.848	€ 120.848	€ 80.848	€ 40.848	€ 848
Reserve Website (bekleemde reserve)	€ 100.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	€ 569.869	€ 469.869	€ 419.869	€ 369.869	€ 319.869	€ 269.869	€ 219.869

3.3 Weerstandsvermogen: de ratio en systematiek

Wanneer zowel de benodigde- als de beschikbare weerstandscapaciteit in beeld is gebracht, kan men het weerstandsvermogen berekenen. De uitkomst van die berekening vormt de ratio weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit (middelen)}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (risico's)}}$$

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen is vastgesteld welke ratio het RAR nastreeft. Hiertoe is gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel.

Ratio weerstandsvermogen	Waardering
> 2,0	Uitstekend
1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < x < 1,4	Voldoende
0,8 < x < 1,0	Matig
0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

De geldende ratio van het weerstandsvermogen is door het Algemeen Bestuur van het RAR in 2014 vastgesteld op minimaal 1. Het RAR streeft zodoende naar een weerstandsvermogen welke minimaal **voldoende** is. De volgende redenen zijn hiervoor aan te dragen:

- Onnodig opbouwen van reserves wordt voorkomen,
- Weerstandsvermogen voorkomt dat incidentele tegenvallende financiële resultaten verhaald moeten worden op de gemeenten.

	Omvang per 31-12-2023	Omvang per 31-12-2024	Omvang per 31-12-2025	Omvang per 31-12-2026	Omvang per 31-12-2027	Omvang per 31-12-2028
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 469.869	€ 419.869	€ 369.869	€ 319.869	€ 269.869	€ 219.869
Geïntariseerde risico's	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Ratio weerstandsvermogen	2.4	2.1	1.9	1.6	1.4	1.1
Waardering	Uitstekend	Uitstekend	Ruim voldoende	Ruim voldoende	Voldoende	Voldoende

Het huidige weerstandsvermogen anno 2024 kan gewaardeerd worden als uitstekend.

3.4 Conclusies voor inrichting van het weerstandsvermogen

Op basis van de berekeningen in paragraaf 3.3 komen we tot de volgende conclusies:

- De beschikbare weerstandscapaciteit biedt, gezien de risico's, voldoende weerstandsvermogen als deze zich beweegt tussen de €200.000 (factor 1) en €280.000 (factor 1,4).
- Het RAR zorgt ervoor dat de beschikbare weerstandscapaciteit niet (langdurig) onder voorgenoemde drempelwaarden komt te liggen.
- Deze nota vraagt tot 2028 niet om een begrotingswijziging ten opzichte van de meerjarenbegroting 2025-2028.

Het RAR hanteert de volgende uitgangspunten voor inzetten, aanvullen en afnemen van de weerstandscapaciteit:

- Indien risico's zich voordoen kan een beroep gedaan worden op de weerstandscapaciteit, waarbij ook een (bestuurlijke) afweging wordt gemaakt tussen andere mogelijkheden om de gevolgen van risico's op te vangen.
- De weerstandscapaciteit is toereikend genoeg om de totale berekende restrisico's van tezamen € 200.000 te kunnen opvangen. Niettemin kan een risico zich voordoen, hoe klein de kans ook is. In het geval dat dit gebeurt en de omvang ervan de beschikbare weerstandscapaciteit overschrijdt, dan staan de deelnemende gemeenten garant voor de dekking van het verschil, conform artikel 7, lid 1 e van de Financiële Verordening Regionaal Archief Rivierenland 2023.
- Wanneer een beroep wordt gedaan op de weerstandscapaciteit waardoor deze minder wordt dan voldoende (minder dan ratio 1), wordt besloten tot concrete maatregelen ter aanvulling van de weerstandscapaciteit en worden meevallers ingezet om het tekort aan te vullen.
- Als de beschikbare weerstandscapaciteit hoger is dan voldoende (hoger dan ratio 1,4) wordt bestuurlijk besloten bij het vaststellen van de (meerjaren)begroting en het bespreken van de jaarrekening hoe omgegaan wordt met dit deel van de reserves. Het surplus van beschikbare weerstandscapaciteit kan in principe worden vastgelegd in de vorm van een bekleemde reserve.

Voor de verwerking in de Planning en Control-cyclus (P&C-cyclus) van het RAR worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De Beleidsnota 'Risicomanagement en weerstandsvermogen' is uitgangspunt voor de paragraaf weerstandsvermogen, zoals die in de begroting en de jaarrekening naar voren komt. Bij het opstellen van de (meerjaren)begroting en de jaarrekening wordt deze nota als uitgangspunt genomen, en wordt jaarlijks een globale toets van de risico's en het weerstandsvermogen gedaan.
- De Beleidsnota 'Risicomanagement en weerstandsvermogen' wordt vierjaarlijks herzien en aangeboden worden aan het Dagelijks Bestuur ter vaststelling. En daarna gaat deze ter kennisgeving naar het Algemeen Bestuur.

Bijlage 1 : Risico's en beheersmaatregelen

Politiek bestuurlijk en maatschappelijk		
Risico	Aanwezige beheersmaatregelen	Rest risico
1. <u>Uittreding van een deelnemer of beëindiging van een overeenkomst.</u> Bijvoorbeeld een gemeente en/of het Waterschap Rivierenland	Deelnemers kunnen besluiten op enig moment niet meer deel te willen nemen dan wel niet meer gebruikt te willen maken van onze diensten. In de gemeenschappelijke regeling is geregeld op welke wijze deelnemende gemeente mogelijkserwijs zou kunnen uittreden. Hierin is opgenomen dat er afspraken worden gemaakt over de kosten bij uittreden. Het financieel risico is hiermee gedekt, want de blijvende gemeenten staan garant voor de gemaakte afspraken. En is er geen restrisico voor uittreding van een deelnemende gemeenten. De overeenkomst die het RAR met het Waterschap Rivierenland heeft eindigt op 31 december 2024 en wordt stilzwijgend telkens met twee jaar verlengd, tenzij 12 maanden van tevoren is opgezegd. De relatie tussen de contractanten is goed, het Waterschap heeft recentelijk nieuwe opdrachten aan het RAR gegeven, de kans dat niet wordt verlengd is derhalve klein. De financiële gevolgen zijn niettemin aanzienlijk. Behalve een inkomstenderving ad € 200.000 op jaarbasis, zullen bij beëindiging van de overeenkomst ook frictiekosten moeten worden betaald. Deze kosten vormen het rest risico. Teneinde de kans op een eventuele beëindiging van een DVA, alsmede de financiële gevolgen ervan, zo veel mogelijk te beperken, wil het RAR wederom lange termijn afspraken maken met het Waterschap, waarbij ook gekeken wordt naar de voorwaarden voor mogelijke uittreding.	€ 300.000 - € 500.000
2. <u>Nieuwe wet- en regelgeving</u> Zoals o.a. de Archiefwet die naar verwachting in 2025 van kracht wordt.	Eventuele wijzigingen in de wetgeving (zoals de Archiefwet) kunnen invloed hebben op ons takenpakket. Aangezien het RAR in zijn taakuitvoering altijd moet voldoen aan de wetgeving komen dergelijke wijzigingen in taken terug in de begrotingscyclus (P&C-Cyclus). De eventuele kosten hiervan hebben een structurele doorwerking in de begrotingen voor komende jaren. Deze worden opgevangen door de deelnemende gemeenten bij vaststellen van de begroting. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	€ 0
3. <u>Technologische ontwikkelingen</u> Technologische ontwikkelingen zoals automatisering en AI, die van invloed zijn op de omvang en wijze van de uitoefening van de primaire taak.	Technologische ontwikkelingen brengen zowel risico's als ook kansen met zich mee. Hierdoor kan het voorkomen dat investeringen sneller nodig zijn dan voorzien en/of dat reeds gedane investeringen niet meer renderen en nieuwe nodig zijn. Ook hiervoor geldt dat dergelijke wijzigingen worden opgenomen in de begrotingscyclus (P&C-Cyclus). De eventuele kosten hiervan hebben een structurele doorwerking in de begrotingen voor komende jaren. Deze worden opgevangen door de deelnemende gemeenten bij vaststellen van de begroting.. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	€ 0
4. <u>Nieuw beleid als gevolg van nieuw bestuur</u> Bij het aantreden van een nieuw bestuur (elke 4 jaar) is de kans op koerswijziging aanwezig.	Ook hiervoor geldt dat dergelijke wijzigingen worden opgenomen in de begrotingscyclus (P&C-Cyclus). De eventuele kosten hiervan hebben een structurele doorwerking in de begrotingen voor komende jaren. Deze worden opgevangen door de deelnemende gemeenten bij vaststellen van de begroting.. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	€ 0

5. <u>Wereldwijde ontwikkelingen zoals een pandemie, oorlog en/of natuurramp</u> De financiële gevolgen van een pandemie zoals de corona crisis, maar ook de oorlog in Oekraïne met de enorme prijsstijgingen zijn niet te voorzien in de begroting.	Hiervoor is geen beheersmaatregel op te nemen, anders dan de gecreëerde post onvoorzien, waarmee dergelijke onvoorziene tegenvallers op te vangen zijn. Indien deze post niet afdoende is, zal het tekort bij de jaarrekening door de deelnemende gemeenten worden opgevangen. Indien de kosten een structurele doorwerking hebben, zullen deze in de begrotingen voor komende jaren. Deze worden opgevangen door de deelnemende gemeenten bij vaststellen van de begroting. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	€ 0
Organisatorisch		
Risico	Aanwezige beheersmaatregelen	Rest risico
6. <u>Afhankelijkheid specialistische leveranciers</u> Het RAR is voor haar taakuitvoering afhankelijk van de inzet van een tweetal essentiële (software) systemen. Het wegvallen of niet goed functioneren van deze systemen heeft negatieve gevolgen voor een goede taakuitvoering.	De huidige leveranciers van het archiefbeheersysteem en documentmanagementsysteem van het RAR staan goed aangeschreven en zijn leidend in hun branche. De kans dat één van hen noodgedwongen zijn bedrijfsvoering beëindigt moet als zeer klein worden ingeschat. Indien dit zich onverhoopt toch voordoet dan kunnen de financiële gevolgen in termen van vervangingsinvesteringen aanzienlijk zijn. Om dit risico beter in beeld te krijgen is het RAR voornemens om in het komende jaar bedrijfsinformatie op te vragen van deze leveranciers en zo een beter beeld te krijgen van hun reputatie en solvabiliteit. Zo kan bij twijfel het RAR zelf het initiatief nemen om tijdig naar een andere leverancier uit te kijken en over te stappen. Dit neemt niet weg dat een dergelijke overstap ook altijd aanzienlijke migratiekosten met zich meebrengt. Deze kosten vormen het rest risico.	€ 300.000 - € 500.000
7. <u>Calamiteiten met schade aan gebouw en archief tot gevolg</u> Er is een risico aanwezig op een calamiteiten zoals brand, wateroverlast, inbraak of vandalisme. Dit levert mogelijk gevolgschade.	Het RAR heeft een actueel calamiteitenplan en is afdoende verzekerd tegen directe water- en brandschade aan het gebouw. De opstal verzekering is tegen herbouwwaarde, welke om de 5 jaar opnieuw wordt getaxeerd. Dit geldt ook voor de inboedel zoals de kantoorinventaris en de bedrijfsuitrusting. Archiefstukken zijn echter niet te verzekeren. De kans dat calamiteiten zich voordoen moet als zeer klein worden ingeschat, mede doordat het gebouw uit 2012 is en voldoet aan alle wettelijke (veiligheids)voorschriften. En door het toepassen van adequate detectiesystemen kan in veel gevallen snel geacteerd worden waarmee het risico van verlies van archiefstukken beperkt blijft. Documenten die bij een brand verloren gaan, kunnen niet worden vervangen en brengen dan ook geen kosten met zich mee. Wel kunnen de kosten van het opruimen van deels beschadigde archiefstukken, het restaureren van beschadigde stukken en het tijdelijk onderbrengen van de niet beschadigde stukken aanzienlijk zijn.	€ 300.000 - € 500.000
8. <u>Cybercriminaliteit</u> Ondanks goede en actuele beveiligingsmaatregelen blijven cybercriminelen continue hun aanvalsplannen aanpassen om hieromheen te werken. Er is dus altijd een risico/kans dat ze zullen slagen. Dit levert vrijwel altijd gevolgschade.	Deze vorm van criminaliteit komt tegenwoordig regelmatig voor bij de overheid. De kans dat een cyberaanval slaagt moet evenwel als betrekkelijk klein worden ingeschat, gezien de goede inrichting van de logische toegangsbeveiliging van de systemen. Ook zijn de financiële gevolgen relatief beperkt, gezien het feit dat het RAR beschikt over goede back up-systemen en met de verwerkers van gegevens overeenkomsten (inclusief een Service Level Agreement SLA) zijn afgesloten, die mede	€ 50.000 – 150.000

	voorzien in een borging van de integriteit van de gegevensverwerking. Dit neemt niet weg dat een dergelijke voorval altijd kosten met zich meebrengt, zoals herstel en reparatiekosten en eventueel extra beveiligingsmaatregelen die hierbij komen kijken. Deze kosten vormen het rest risico.	
Financieel		
Risico	Aanwezige beheersmaatregelen	Rest risico
9. <u>Rentefluctuaties</u> Renterisico kan voor optreden door veranderingen in de rentestanden. Dit kan leiden tot nadeel door een rentestijging of het niet profiteren van rentedalingen voor aangetrokken gelden. Voor uitstaande gelden kan het leiden tot een nadeel als de rente daalt.	Het renterisico is beperkt aanwezig. Voor de middelen die aangetrokken zijn geldt een vast rentepercentage. Het RAR heeft relatief gezien veel uitstaande middelen. Hiervoor is geen beheersmaatregel op te nemen, anders dan de gecreëerde post onvoorzien, waarmee dergelijke onvoorziene tegenvallers op te vangen zijn. Indien deze post niet afdoende is, zal het tekort bij de jaarrekening door de deelnemende gemeenten worden opgevangen. De eventuele kosten hiervan hebben een structurele doorwerking in de begrotingen voor komende jaren. Deze worden opgevangen door de deelnemende gemeenten bij vaststellen van de begroting. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	€ 0,-
10. <u>Projectmanagement gesubsidieerde projecten</u> Aan de (project)subsidies het RAR krijgt zijn voorwaarden verbonden. Onder andere voor de tijdigheid en verantwoording van bestede gelden. Indien het RAR hier niet aan kan voldoen kunnen gelden (deels) worden teruggevorderd.	Er wordt actief gestuurd op goed projectmanagement en financieel voortgangsoverleg ofwel het is een voorwaarde om het project te willen doen. Toch zijn dit veelal projecten in samenwerking met derden en blijft dit risico bestaan. Buiten deze beheersmaatregel is er niets anders dan de gecreëerde post onvoorzien, waarmee dergelijke onvoorziene tegenvallers op te vangen zijn. Indien deze post niet afdoende is, zal het tekort bij de jaarrekening door de deelnemende gemeenten worden opgevangen. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	€ 0,-
Juridisch		
Risico	Aanwezige beheersmaatregelen	Rest risico
11. <u>Naleven van de wet- en regelgeving</u> Wet en regelgeving verandert continue. Onze bedrijfsvoering dient hier aan te voldoen en op aangepast te worden. Door de beperkte omvang van onze organisatie is hiervoor niet altijd de juiste kennis en/of capaciteit intern aanwezig.	RAR volgt de ontwikkelingen rondom wetgeving op de voet. Echter is zij niet altijd in staat om met de intern aanwezige capaciteit en expertise de veranderingen snel vorm te geven. Om te voorkomen dat we niet voldoen aan nieuwe wetten en regels worden bij bepaalde vraagstukken externe expertise tijdelijke ingehuurd. Dit ook om te voorkomen dat er bewust of onbewust overtredingen van wet- en regelgeving plaatsvinden die mogelijk schadeclaims en boetes kunnen opleveren. Met externe inhuur neemt het risico af, maar dit neemt niet weg dat de kosten van een externe (juridische) specialist in de praktijk evenwel behoorlijk kunnen oplopen. Deze kosten vormen het rest risico. Deze kosten zijn niet structureel van aard en zijn veelal nog onbekend ten tijde van het opstellen van de begroting (ruim 2 jaar ervoor). Met als gevolg dat ze niet altijd vooraf kunnen worden opgenomen in de begroting.	€ 25.000 - € 75.000
12. <u>Frauderisico's</u> In geval van een geconstateerde fraude is er een risico op mogelijke gevolgschade.	In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording is gekeken in welke mate de interne beheersing verbetering behoeft om deze risico's af te dekken. Waar nodig is deze aangescherpt. Er zijn voldoende maatregelen getroffen om onrechtmatige toe-eigening van vaste activa te voorkomen. En hoewel archiefstukken niet tot de vaste activa horen, zijn ook hiervoor maatregelen getroffen ter voorkoming van onrechtmatige toe-eigening. Maatregelen zoals:	€ 0,-

	toegangscontrole, camera toezicht en registratiesystemen. Vooralsnog behoeven geen frauderisico's ten laste van het weerstandsvermogen te worden gebracht. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	
Personeel		
Risico	Aanwezige beheersmaatregelen	Rest risico
13. <u>Verzuim en/of uitval</u> Langdurig ziekteverzuim /uitval van cruciaal personeel	Het RAR voert een actief beleid rondom de gezondheid en inzetbaarheid van medewerkers. Het verzuim is momenteel laag. Daarnaast is in de personeelsbudget ruimte opgenomen voor vervanging bij langdurige uitval. Indien dergelijke budgetten structureel niet meer toereikend zijn, worden deze wijzigingen opgenomen in de begrotingscyclus (P&C-Cyclus). De eventuele kosten hiervan hebben een structurele doorwerking in de begrotingen voor komende jaren. Deze worden opgevangen door de deelnemende gemeenten bij vaststellen van de begroting. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	€ 0,-
14. <u>Onvoldoende kwalitatief personeel</u> Als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt is het de laatste jaren steeds moeilijker om voldoende goed gekwalificeerd personeel te vinden voor openstaande vacatures	Het RAR neemt goed werkgeverschap serieus en voert o.a. een actief beleid om medewerkers te ontwikkelen, dit ook met als doel personeel langdurig te behouden. Hiervoor zijn leertrajecten en een opleidingsbudget voor handen. Daarnaast is er een wervingsbudget opgenomen die in veel gevallen toereikend is. Indien dergelijke budgetten structureel niet meer toereikend zijn, worden deze wijzigingen opgenomen in de begrotingscyclus (P&C-Cyclus). De eventuele kosten hiervan hebben een structurele doorwerking in de begrotingen voor komende jaren. Deze worden opgevangen door de deelnemende gemeenten bij vaststellen van de begroting. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	€ 0,-